

IÑAAKAI-TAKIRIRI JUAN

Iñaakan-takiri Jesús Saipatzii-totaari

¹ Iroka okaratzi iñaakan-takiri Pawa tsika ikanta-kota Jesús Saipatzii-totaari, iriira Pawa kantakaarori iyotantyaarori impiratani-payi tsika onkanta-kotyaa okaakitzi-matain-tsiri iñiitajiro. Irootaki ityaantan-takariri Pawa Imaninkariti inkamantiri Juan, impiratani Pawa. ² Iriitaki Juan kinkithata-kirori okaratzi iñaakiri. Iroka okaratzi ikinkithatakiri iñaani Pawa, irootaki inintakaan-takiri Jesús Saipatzii-totaari inkamantantiro. ³ Kimosirira inkantajyaa inkarati ñaanataironi iroka kamantaantsi, ari inkimiyityaari aajatzi inkarati kimisantironi. Kimosirira inkantajyaa inkarati monkara-yitaironi okaratzi sankinatain-chari. Tima okaakitzi-mataki iñaantai-tyaarori.

Iwithaitari kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 papatoyitaka

⁴ Naaka Juan osankinatzirori iroka. Awiroka nosankinatzeni kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 papatoyitaka anta nasiyita-chari nampitsi saikat-siri Asia-ki. Tima añaatzi Pawa iroñaaka, iri itakaro pairani itzimaki, irootzi-mataki impiyi. Kaminthaa inkanta-yitaimi irirori, kamiitha isaikakaa-yitaimi anta. Ari inkimitaimiri aajatzi ipaitai-tziri “7 tasorintsi” itsipatakari inkitiki iwinkathari-mintoki. ⁵ Ari inkimita-jimiri aajatzi Jesús Saipatzii-totaari, tima iroopirori onatzi

okaratzi iñaawaitziri. Iriitakira itanaarori yañaaji ikamawitaka, iriira pinkathari-wintairiri maaroni ikaratzi pinkathari-witachari aka kipatsiki. Iriitaki itakoyitairi arokaiti, ipyaakoyitairo ayaaripironka ikapathai-nkata-kiranki ikamawinta-yitai.

⁶ Iriitaki pinkatha-ritakaa-yitakairi. Iriitaki impira-tasorintsita-kaayitairi antawaitantaaniriri Pawa Asitariri. Iriitaki otzimi-motairi iwaniinkaro, iriitaki pinkathari-pirota-tsiri. Irasi iwiro irirori. Omapirowí.

⁷ ¡Pamini! Yoka Saipatzii-totaari, inkinapaji minkoriki, maaroni iñiitawajiri.

Imatzityaaro iñiiri pathanka-mirikita-kiriri. Yiraakoi-tajyaari maaroni aka kipatsiki, imatzityaaro kaari shininkata-wakaa-chani. Ari onkantyaari. Omapirowí.

⁸ Iroka ikantzi Awinkathariti Pawa: Naakataki osiyarori itarori sankinarintsi, Naaka osiyarori aajatzi owiraantarori. Irirori, yitakaro pairani itzimaki, iriitaki piyaatsini apaata. Iriitaki Sintsi-pirori.

Iñaakantaka Itomi Atziri

⁹ Naaka Juan, pirintzi piwayitana pikimisantzin-karitaji, ari akarajitaki amawitakiro akimaatsi-waitaka, ari atsipatawakaa ipinkathari-winta-yitai Pawa. Ainiro nosaiki-ranki othampisiki ipaitai-tziri Patmos nokinkithatziro iñaani Pawa, nokamantantziro ikantakinari Jesús. ¹⁰ Okanta aparoni kitaitiri yapatowinta-piintaitari Awinkathariti, tzimatsi iñaakakinari Tasorinkantsi. Nokimakiri

notaapiiki ipaita kantanari, ikimitakaro tyootaantsi iñaawaitzi, ¹¹ ikantakina: “Pisankinatiro onkarati noñaakakimiri. Iro pintyaan-tiniriri kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka anta onasiyita-karori nampitsi saikatsiri Asia-ki. Tima iroka 7 nampitsi: Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea.”

¹² Ari nopithokanaka notaapiiki naminiri ipaita ñaanatanari. Noñaatziiri ootamintotsipayi iwitsikai-tziri ooro. Ikaratzi 7. ¹³ Iro kantacha anta niyaankiniki ari isatikaka aparoni kimitakariri Itomi Atziri. Anaakiri iitziki iithaari. Ithaanotakari ichampyaari iwitsika-masii-tziri ooro. ¹⁴ Kitamaaro-powainka ikantaka iitoki, kimiwaitaka iroomi iwitzi ipiraitari, kitamaraa-niki okantaka iroowaitaki sharaka. Irooma irooki okimiyitakari paamari. ¹⁵ Poriryaa ikan-tayitaka iitzi, iriiwaitaki iporiryaatzi kiriiki itayi-itziri. Okimiwaitakaro iñaani opoimaatzi nijaa. ¹⁶ Yairikaki impokiro-payi irako-piroki, ikaratzi 7. Yoimisitowa-tzimaitaro ipaantiki kimitakarori sataa-mintotsi, apiminiti othoyimpitaki. Ikimitakari iporoki ikantaranki ooryaatsiri isiparyaa-pirotzi tampatzika-paiti.

¹⁷ Ikanta noñaakiri, tyaanakina nokamanaki. Iro kantacha yantanta-kanaro irako-pirori, ikantana: “Airo pitharowakaana, Naaka itarori, Naaka owiraantyaaroni. ¹⁸ Naakataki añaanita-tsiri. Nokamawitaka iro kantacha nasi nowajiro nañaaji. Naaka matzirori otzimi-motana nosintsinka nasitaryaan-tyaarori ikyaa-piintai-tziro sarinka-winiki, aritaki onkantaki

aajatzi nasitanajiro. ¹⁹ Pisankinatiro okaratzi piñaakiri, iro pitanakya a okaratzi piñaakiri awisatsiri iroñaaka, ipoña onkarati piñiiri awisatsini apaata. ²⁰ Ikaratzi ootamintotsi piñaakiri karatatsiri 7, iriira osiyakaa-wintariri kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka anta onasiyita-karori nampitsi. Ikaratzi piñaakiri impokiro nairikakiri nakopiroki, karatatsiri 7, iri osiyakaa-wintariri Maninkariiti tsipayitaariri kimisantzin-kariiti karatatsiri 7 yapatoyitaka.” *

2

Kamantaantsi ityaantai-takiniriri 7 yapatoyitaja kimisantzin-kariiti: Kamantaantsi ityaankaitakiri Efeso-ki

¹ “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Efeso-ki. Iriira ñaanatziri airikakiriri 7 impokiro irakopiroriki, satikain-chari niyaanki ipaamatakira 7 ootamintotsi. Ikantziri:

² ‘Noyotziro okaratzi pantayitziri, tsika pikanta pantawaitaki, okaratzi pamawitakiri. Pisamayitakari kaari-piro-siririiti. Piñaanta-yitaari paitasi-waita-chari, “Tyaanta-piroriiti” yomitaan-tasiwaita-chari. Piyotajiri awiroka thayinkari inayitatzii. ³ inatan-taniri pinatzi, amawiwaini pikantaka, oshiki pikimaatsi-waitaka iwasankitaa-wintai-tzimiro pawintaana

* **1:20** Tzimatsi kantatsiri yokaiti “Maninkariiti” ikinkithata-koitziri aka, iriitaki atziri-payi ikaratzi jiwayitairiri kimisantzin-kariiti. Tzimayitatsi pasini kantatsiri, iriitaki iriipirori Maninkariiti.

naaka. Titzimaita pisamawaityaa. * 4 Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Piwashaantana-kiro awirokaiti pitakotanta, ti pantajiro pikimiwita-nakaro pairani. 5 Pinkinkithasiritiro tsika pikanta pairani owakira pikimisananaki. Piwashaantiro tsika pikanta iroñaaka, pimpyakotairo pantajiro tsika pikantanaka owakiraini pikimisananaki. Tima airorika piwashaantairo, ari nojata-sitakimi, naapithatajimiriri ootamintotsi saiki-mota-kimiriri anta. 6 Iro kamiithatatsi pikisaniintakiro awirokaiti yantayitakiri ikaratzi kimisanta-najiriri iyomitaan-tziri pairani Nicolás. Nomatzi-taikari naaka. 7 Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti. Tzimatsi-rika matakironi oitsinampaironi, ari nosinitairi iyaaro chochoki owañaan-tatsiri pankitain-chari itasorintsi-pathatiki Pawa.' "

Kamantaantsi ityaankai-takiri Esmirna-ki

8 "Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Esmirna-ki. Iriira ñaanatziriri itakarori, owiraantyaaroni aajatzi. Iriira ñaanatziri kamawitaincha iro kantacha añaaaji aajatzi. Ikantziri:

9 'Noyotziro okaratzi pantayitakiri, aajatzi pikimaatsi-waijiitari, noyotzitaro pikowityaa-waijiitzi, okantawitaka awiroka ashaaranta-siriri. Noyotzi aajatzi tzimatsi Judá-iti anta thaiyako-waita-kamiri. Ipaitasi-waitaka Judá-iti,

* 2:3 pawintaana = wairontsi

Kamaari asiyita-kariri. ¹⁰ Airo pitharowanta-sitaro onkarati pinkimaatsityaari. Tima irootaintsi piñiuro tzimayitatsiri anta tsika inkarati yasita-kota-kaantiri Kamaari. Ari pisaikiri onkarati 10 kitaitiri pinkimaatsi-waityaa, iñaanta-sirita-tyaamira Kamaari. Iro kantacha ontzimatyii piriipiro-siriti awirokaiti pijatakairo onkanta-witakyaa iwaitimi, tima apaata aritaki nañaakaajimi, onkimiwaitajyaaro namathai-yitaa-tyiimimi. † ¹¹ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti. Tzimatsi-rika matakironi itsinampairi iroka, airora iñaajiro inkimaatsi-waitajyaa yapiitajiro inkamaji.’ ”

Kamantaantsi ityaankai-takiri Pérgamo-ki

¹² “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Pérgamo-ki. Iriira ñaanatziriri otzimi-motziri isataa-minto apiminitatsiri othoyimpitzi. Ikantziri:

¹³ ‘Noyotziro pantayitziri, noyotzi pisaiki-motakiri ikaratzi ipinkathari-wintziri Kamaari. Iro kantacha noyotzimi aajatzi oisokiro piwakina pawintaana, ti piwashaantiro. Ti piwashaanta-nakiro awirokaiti okantawitaka iwamaawitai-takari Antipas noyimisantakaa-pirotani kinkithata-kota-kinari anta tsika isaiki Kamaari. ‡ ¹⁴ Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Tzimayitatsi pikarajitzi kimitakariri Balaam

† 2:10 amathairintsi ‡ 2:13 Kamaari = Mishatantaniri

iyomitaantzi. Tima pairani Balaam, iyomitaapiintakiri Balac onkantyaa inkaima-siryaa-tyaariri Israel-iiti iwakaiyaari yatsipita-kayitani yasita-kayi-tariri pawaniro. Imayimpi-waita-kaakiri aajatzi. ¹⁵ Ari okimitakari tzimayitatsi aajatzi kimisanta-yitakirori iyomitaan-tziri pairani Nicolás. ¹⁶ ¡Piwashaantajiro! Airorika piwashaantziro, ari nojata-sitakimi nowayiritiri, iro nowayiritan-tyaariri sataamintotsi sitowatsiri nopaantiki. ¹⁷ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti. Tzimatsi-rika matakironi itsinampairi iroka, ari nonpakiri iyaaro omanaa-ntsita-tsiri ipaitai-tziri pairani “paitama”. Ari nonpakiri aajatzi aparoni kitamaarori mapi tsika osankinataka owakirari wairontsi kaari iyotaitzi, apatziro iyotajiro aakironi iroka mapi.’ ” §

Kamantaantsi ityaankai-takiri Tiatira-ki

¹⁸ “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Tiatira-ki: Iriira ñaanatziri Itomi Pawa, kimitakariri irooki paamari, poriryaatain-tsiri iitziki. Ikantziri:

¹⁹ ‘Noyotziro pantayitziri, pitakoyitantaka, pinkimisantaki, pantawaitaki, kamaitaniri pinaki. Aikiro pakowinta-tyaaro iroñaaka panaakaa-nakiro pikantawita pairani. ²⁰ Iro kantacha, tzimatsi yotapain-chari, iro kaari kamiithata-tsini. Iroka okanta: Paapatyaakaro awirokaiti kooya paitachari Jezabel. Okantzi iroori kamantantaniro onatzii, iro kantacha

§ 2:17 Ipaitama = maná

okaratzi oyomitaan-takiri iroori, oshiki oitzinampa-siritakiri nompiratani. Iro opoñaantari owakaayitakari yatsipita-kaitani yasita-kayi-tariri pawaniro. Omayimpita-kaawai-yitakiri aajatzi. ²¹ Osamani noyaakowitakaro owashaantairo mi antayitakiri, iiro kantacha ti oninti owashaantiro omayimpi-waitzi. ²² Airorika owashaanta-sitaaro, ari nomantsiyaa-kiniro tsika omayimpitanta-piintaki, ari onkimaatsi-waityaari. Ari nonkimitaa-kiriri inkarati mayimpita-kironi. ²³ Ari napiroyitajiri ikaratzi oyomitaa-yitakiri. Iro ompoñaan-tyaari iyotaji maaroni kimisantzin-kariiti naakataki oyosiritziri maaroni, noyotzi opaita ikinkisiryaaayitari, noyotzi opaita ikima-siri-yitziri. Ari onkantyyaa noipyaan-tyaamirori okaratzi pantayitakiri awirokaiti. ²⁴ Irooma awirokaiti, yotapain-chari anta Tiatira-ki kaari kimisanta-kironi okaratzi oyomitaan-tasiwitakari, airo nokisathatzimi. Tima ti pisintsiwinta-waityaaro okaratzi oyomitaan-tasiwitakari ipaitai-tziri “imanakaapirotani Kamaari.” ²⁵ Iro kantacha awirokaiti ontzima-tyiira poisokirotyaana irojatzi nompiyan-takyaari. ²⁶ Tzimatsirika matakironi itsinampairi imonkaratiro noñaani irojatzi owiraanta-paakyaaroni, aritaki nomatakaakiri impinkathari-wintairi apaata atziri-payi. ²⁷ Ari osiyakyaaro ikimitaakina Asitanari naaka, imatakaa-kinaro ipinkatharitakaakina, ari inkimitaa-jyaari aajatzi iriroriiti impinkatha-ritakai-tairi.

Ari ijiwatan-tajyaari irasiro-kotziti.

Irijatzi apirotairini ikisaniintani, inkimita-kaantajiri iporokai-tziro kowitzi.

²⁸ Aritaki nopajiri naaka osiyakariri impokiro parya koñaata-paintsiri. ²⁹ Kowirori inkimath-atiro, inkimisantiri Tasorinkantsi iñaanatziri kimisantzin-kariiti.’ ”

3

Kamantaantsi ityaankai-takiri nampitsiki Sardis

¹ “Iroka pisanakinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari nampitsiki Sardis. Iriira ñaanatziri ipaitai-tziri ‘7 tasorintsi,’ itzimi airikiriri 7 impokiro. Ikantziri: ‘Noyotzimiro pantayitakiri, iwaitaita-kaantaitziri “añaasiriri,” tima ti ari pinkantyyaa, kamasiriri pinayitzi.

² Pisakii-siritai. Piñaa-sintsityaa airo pikama-siritanta. Tima Pawa iñiuro okaratzi pantziri ti pimonkaratiro ininta-kayimiri.

³ Pinkinkithasiritiro ikamantai-takimiri pairani, pimonkaratiro. Piwashaantiro panta-piintakiri. Airorika pisakisiriitai, ari nomapoka-pajimi nompiyaji-rika, nonkimityaari imapokantzi aparoni kosintzi. ⁴ Iro kantacha tzimatsi kapichiini anta pinampiki Sardis matakirori ikiti-siritzi. Iriiyitaki kimitakariri kaari oipatsitironi iithaari, irootaki ikamitan-taariri yokaiti onkantyyaa intsipatan-tajyaanari nokithaataro kitamaarori.

⁵ Intzimi-rika matakironi itsinampairo, aritaki nonkithaatajiri kitamaarori. Airo noshitziro iwairo itsipataari

isankinata-kotaka inkarati ñaaniyitaa-tsini. Ari nonkantajiri Asitanari, aajatzi Maninkariiti: “Ikimisantaana yoka.” ⁶ Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti.’ ”

Kamantaantsi ityaantai-takiri Filadelfia-ki

⁷ “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Filadelfia-ki: Iriira ñaanatziri Tasorin-tsita-tsiri, Iroopirori. Iri ñaanatzi iwaitakiri iminkyaa-yitairi atziripayi, irijatzi tzikayitairini kaari isinitaiti inkyaayiti.

Ari inkimita-jyaari piwaisatzitini David.

Tikatsira sintsithatirini minkyaan-taatsiri, tzikayitan-taatsiri aajatzi.

Iroka ikantziri:

⁸ Noyotziro pantayitziri. Pamini. Nosinitakimi pinkyii, tikatsi tzikawa-kimini. Iro nomatakimiri tira paawyaa-siri-waijiiti, iro kantacha pimonkarata-kinaro noñaani, ti inkimaitimi pinkanti: “Ti yasityana Pawa.” ⁹ Iriima yokaiti kantasi-waita-chari: “Naaka Judá-iti.” Kaari-tzimaita Judá-iti, tima iriitaki yasiyitari Kamaari. Irootaki nontyirowa-kaanta-jyaariri apaata impinkatha-yitaimi. Ari iyotajiri omatatyaa notakotakami. * ¹⁰ Pimonkaratakiro nokaman-takimiri, nokantaki: “Pinkisasiwai-nityaa.” Irootaki naamaako-wintantyaamiri airo ñaanta-siritan-taitami. Tima kapichita-paaki ñaantai-tantyaariri ikaratzi nampiyitarori kipatsiki. ¹¹ Irootzi-mataki

* **3:9** Kamaari = Mishatantaniri

nompinyaki. Oisokiro piwiro pikimisantakiri, airo pampinaa-siwaitanta panintaa-jyaaro impinaitajimiri, onkimiwaaityaaro yamathaitaaitiimimi. † 12 Intzimi-rika matakironi itsinampairo iroka, ari nonkimita-kaantajiri tzinkamitsi otzinampitzirori itasorintsi-wankoti Pawa. Irasi iwiro isaikaji. Ari nonkinta-kotajiniri iwathaki iwairo Pawa, ari iyoitajiri Pawa asitaari. Ari nonkinta-kotajiniri iwathaki owairo owakirari Aapatyaawini, ari iyoitajiri isaikaji yoka inampiki Pawa, otzimi ariitaa-chani osaawiki ompoñaa-jyaaro inkitiki. Ari nonkinta-kotajiniri aajatzi iwathaki owakirari nowairo. 13 Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti.’”

Kamantaantsi ityaankai-takiri Laodicea-ki

14 “Iroka pisankinati-niriri Imaninkariti kimisantzin-kariiti apatota-chari Laodicea-ki. Iri ñaanatziri ipaitai-tziri ‘Omapirowí,’ iriitaki yawintaa-sirita-piintaitari iñawaitzirora iroopirori. Iriira ñaanatziriri iwitsika-kaitakiri pairani iroka kipatsi. Iroka ikantziri:

15 ‘Noyotziro pantayitziri. Pikimitakaro kaari saawaata-tsini, kaari katsinkaata-tsini. Nonintziri naaka saawaari. Airorika osaawatzi, katsinkaari nonintzi. 16 Irooma pikimitaro iimpaari nijaa, ari nookamaran-kakami. 17 Pikanta-piinta-jiitzi awirokaiti: “Ashaarantakana, tikatsi nonkowityaaji.” Iro kantacha tira ari pinkantyyaa, owasiri-waitaniri pinatzii, manintaari, asinonkainkari,

† 3:11 amathairintsi

mawityaakiri, sapoka-mirikiri. ¹⁸ ontzimatyii pinkimita-kaantairo pamanantaa-tyiirimi nooroti itzimi itayiitakiri imporiryaa-pirotantyaari. Aritaki pimatajiro pashaarantyyaa. Pinkimita-kaantairo pamanantaa-tyiromi kitamaarori noithaari, airo pisapoka-mirikiwaitanta, pipasiki-winta-waitakari. Pinkimita-kaantiro pamanantaa-tyiromi naawintaro pisita-kotan-tajyaari pimawityaaki-waitaki. ¹⁹ Iro namitari naaka nokisathatziri notakotani, nowasankitairi. Ontzima-tyiira piriipirotai awirokaiti, pimpiya-siri-yitai. ²⁰ Pamini, kimiwaitaka nonkatziya-tyiimi intakiroki nokaimi nonkyaan-tyaari. Tzimatsi-rika kimakinari inthomponta, isinitana-rika nonkyii, aritaki antsipata-wakai-yaari akyoota-wakaiyaa. ²¹ Intzimi-rika matakironi itsinampairo iroka, aritaki intsipata-jyaana nompinkathari-wintanti. Tima nomatakiro naaka nomatakiro noitsinampairo, notsipataari isaika-mintoki Asitanari nopinkathari-wintantaji. ²² Kowirori inkimathatiro, inkimisantiri Tasorinkantsi ikantziriri kimisantzin-kariiti.' "

4

Kimosiriwintaantsi inkitiki

¹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaatzii asitaryanaaka inkiti. Irijatzi apiitapajiro iñaanata-paana noñaakiri inkaaranki poimata-paintsiri ikimitari tyoorintsi. Ikantana: "Thami jinoki ari noñaakai-mirori onkarati awisatsini apaata." ² Ikanta nojasirin-katanaki jinoki, noñaakiro saika-mintotsi, osiyawaitakaro

isaikanta-piintari pinkathari-pirori, owaniinka okantaka. Tzimatsi aparoni saikanta-karori.

³ Tima yoka saikain-tsiri siparyaa ikantaka, isiyakaro potsitakiri mapi karinikita-tsiri. Itapotakari oyi isaika-mintoki, ikimiwaitakaro oyi natsiryaakiri mapi karinikita-tsiri. *

⁴ Tzimatsi aajatzi okaratzi 24 saika-mintotsi anta, irootaki osatika-kiriri niyaankiniki saikain-tsiri. Ari isaikayitakiri antari-konaiti, kitamaaro okantayitaka iithaari, ooro inayitaki yamathairi.

⁵ Nokimakiro ookatha-rontsi otzimi morikanain-tsiri opoñaanakaro saika-minto-tsiki. Tima tzimatsi anta 7 ootamintotsi waamatain-chari, iriitaki omontitakari saika-mintotsi. Iriitaki osiyakaa-wintariri Itasorintsiti Pawa, karatatsiri 7.

⁶ Tzimatsi inkaari omontitakari saika-mintotsi, kitijaa-niki okantaka. Tzimatsi 4 inkiti-wiri katziyain-chari, iriitaki tapotakirori iroka saika-mintotsi. Iro kantacha yoka inkiti-wiri otzimi oshiki irooki, irootaki yaminantari tsika-rikapayi, yaminantaro aajatzi itaapiiki. † ⁷ Aparoni inkiti-wiri isiyakari kashikari. Pasini isiyakari antari ipiraitari. Pasini atziri-poro inatzi. Iriima pasini isiyakari itzironka-waita pakitha. ‡

⁸ Ipoñaasitaka otzimayitanaki isiwanki yoka inkiti-wiri, 6 isiwanki tzimayita-naintsiri. Otzimi oshiki irooki iwathaki, otzimitanaka irooki inthompoina iwathaki. Iriitaki aakowintanakarori ipanthaa-piintaki, kitaitiri aajatzi tsi-

* **4:3** potsitakiri karinikita-tsiri = jaspe, cornalina; natsiryaakiri karinikita-tsiri = esmeralda † **4:6** kitijaa-niki = cristal ‡ **4:7** antari ipiraitari = becerro, toro, sirampari vaca

tiniri, ikantzi:

Tasorintsi, Tasorintsi, Tasorintsi inatzii Pawa,
Sintsi-pirori.

Iriitaki añatzi iroñaaka, iri itakaro pairani itzi-
maki, irootzi-mataki impiyi.

⁹ Ari ikanta-piintatyaa yokapayi inkiti-wiri
iwisiryawintari saikain-tsiri, añaanita-
tsiri, ikantajiitzi: “otzimi-motzimi awiroka
piwaniinkaro.” Ikanta iñaakan-takiro yokaiti
ipinkathata-piintakiri, ipaasoonkita-piintakiri,
¹⁰ imatanakiro aajatzi 24 antari-konaiti
ityiirowa-sita-nakari saikain-tsiri, añaanita-
tsiri. Iwisiryawinta-nakari, yamathairyii-
mota-nakari ipanakiri yamathairi pinkathari
isaikakira. Ari iñiitzirori omapiro ipinkatha-
ritzi yoka saikain-tsiri, tima imatawitaro antari-
konaiti ipinkathari-wintantzi irirori. Ikantajiita-
nakiri:

¹¹ ¡Nowinkathariti! ¡Pawá!

Irootaki kamiithatatsi otzimi-motzimi awiroka
piwaniinkaro, pinkatha iwaitzimi, otzimi-
motzimi pisintsinka.

Awiroka owitsika-yitakiro maaroni, tima
awiroka ninta-sitain-chari ontzimayiti
piwitsikani.

5

Sankinarintsi aajatzi Ipiraitari

¹ Noñaatziiri yoka saikaintziri saika-
minto-tsiki, yairikaki irako-piroki aparoni
sankinarintsi. Kamiitha apinaitaka, ⁷ okaratzi
yapiitai-takiro intsirikai-takiro airo yapinai-
ryaan-taitaro. ² Noñaatzii aparoni Maninkari

tzimatsiri isintsinka, sinchiinka ikanta iñaawaitzi, ikantzi isampitantzi: “¿Paitama isinitai-takiri intsirika-ryiuro iroka sankinarintsi, impoña impinai-ryiuro?”³ Tikatsi yaminaitiri isinitaitiri impinai-ryiuro iñaanatiro. Ti intzimi inkitiki, tikatsi aajatzi kipatsiki, ari okimitakari sarinka-winiki, ti intzimi ampina-ryiironi iñaanatiro.⁴ Antaroiti niraanaka, tima tikatsi matironi impinai-ryiuro iñaanatiro.⁵ Ari ikantana aparoni antari-kona: “Aritaki piraaka. Pamini. Tzimatsi matzirori otzimi-motziri itasorinka, iriitaki matironi intsirika-ryiuro, impinai-ryiuro. Iriitaki aparoni charinita-kariri Judá, ipaitai-tziri ‘Kashikari.’ Irijatzi charinita-kariri David. Iriitaki isinitaitaki imatiro.”

⁶ Opoña-sitaka noñaaki aparoni ipiraitari. Ikatziyaka niyaankiniki osaikaki saikamintotsi, isatikakari inkiti-wiriiti, aajatzi antari-konaiti. Kimiwaitaka yoka Ipiraitari aritaki iwamaawitai-takari pairani. Tzimatsi okaratzi 7 ichii. Tzimatsi aajatzi 7 irooki. Iriira siyakaawinta-chari 7 Tasorintsi, ikaratzi iñiitairi maaroni kipatsiki. *⁷ Ikanta Ipiraitari ijatasita-nakiri saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, yaapaakiro sankinarintsi yairikakiro irakopiroki.⁸ Tima maaroni yoka 4 inkiti-wiri aajatzi antari-konaiti, ityirowa-sita-nakari Ipiraitari, ipinkathata-nakiri. Tzimayitatsi iwiyompi-minto-payi. Tzimayitatsi ikasankainkariti itaayitakiri iwitsika-nakita-sitakiro ooro, iwayitakiro anta. Tima iroka kasankainkari irootaki siyakaawinta-chari yamana-manatani

* 5:6 Ipiraitari = cordero

ikaratzi yasiyitaari Pawa. † 9 Ari ipanthai-tanakiro owakirari panthaantsi, ipanthaa-kotziri ipiraitari, ikantzi:

Awiroka iriipirori, isinitai-tzimi pairikiro sanki-narintsi, awiroka ontsirika-ryaironi,

Awiroka kapathai-nkataintsi yatsipita-kaitakami, pipinako-wintajiri atziri-payi yasitan-taariri Pawa.

Aripaiti yasiyitaari Pawa ikaratzi shininkata-wakai-yitachari tsika-rika-payi, ikaratzi kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi nampiyitarori tsika-rika-anta, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi.

10 Awiroka kantakaarori ikimitan-taariri Ompira-tasorintsitaari, ipinkathari-wintziri Pawa.

Iriiyitakira pinkathari-wintairini osaawi-satziiti.

11 Opoña-sitaka noñaaki oshiki Maninkariti piyotzi-Winta-paakarori saika-mintotsi, tsika isaikaki inkiti-wiriiti aajatzi antari-konaiti. Ari ipiyo-piro-jiita-paaka oshiki, oshikini Maninkariti. 12 Ikantajiitzi:

Yoka ipira yatsipita-kaawitai-takari, iriira iriipirota-tsini ontzimi-motan-tyaariri itasorinka, iwaararo, iyotani, isintsinka, ipinkathanka, iwaniinkaro, aajatzi iwisiryaawintanka. ‡

13 Nokimatzi ipanthaa-jiitanaki maaroni saikantarori inkiti, kipatsi, inkaari, sarinka-wini. Ikan-tajiitzi:

† 5:8 yasiyitaari Pawa = kitisiriri ‡ 5:12 ipira = Cordero

Yoka saikaintsiri saika-minto-tsiki, itsipatakari
 ipiraitari,
 wisiryaaawintaari inatzi, pinkathataari inatzi,
 otzimi-motziri iwaniinkaro,
 ipinkathari-wintantzi, irasi iwiro.

¹⁴ Iriira inkiti-wiriiti apiiyapiitzirori ikantzi,
 “Omapirowí.” Iriima antari-konaiti otyirowa
 ikantajiitaka ipinkatha-jiitari yoka kanta-jitaa-
 chani.

6

Intsirika-yiitakiro

¹ Opoña noñaakiri Ipiraitari intsirika-ryaanakiro itanakarori intsirikai-takiro. Ari isinchiin-katanaki iñaawaitanaki aparoni inkiti-wiri karatatsiri 4, okimiwaitakaro ookatharontsi, ikantzi: “¡Pimpoki!” * ² Naminaki, noñaatziiri isiyapaaka aparoni kitamaarori ikyaakoitari, tzimatsi kyaakota-kariri yairikakiro iwyaamini. Yamathaitai-tawakiri, jataki iwayirityaa, yapirotanti. †

³ Ipoña Ipiraitari intsirika-ryaanakiro pasini, apitita-tsiri. Ari iñaawaitanaki pasini inkiti-wiri karatatsiri 4, ikantzi: “¡Pimpoki!” ⁴ Ari isiyapaaka pasini ikyaakoitari kityonkari, ipaitawakiri antaroiti wisa-mintotsi kyaakota-kariri. Iri iwaitaki iwashaanta-kairi atziri-payi isaiki kamiitha kipatsiki. Irojatz i poñaan-tanakari iwamaa-wakaiyita.

⁵ Ipoña Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini, mawatatsiri. Ari iñaawaitanaki pasini

* **6:1** Ipiraitari = Cordero † **6:2** ikyaakoitari = caballo, mora

inkiti-wiri, ikantzi: “¡Pimpoki!” Naminaki, noñaatziiri isiyapaaka pasini ikyaakoitari potsitari, yairikaki imonkara-minto kyaakota-kariri. ⁶ Nokimatziï ñaawaita-naintsiri ikatziya-jiitaka inkiti-wiri, ikantaitzi: “Pimpimantayiti kapichiini piwankiri, pimpinatakaa-pirotyaaro, tima ti ontzima-piroti. Aritaki paaki oshiki kiriiki aparoni kitaitiri, irojatzï iñiitan-takyaarori antaroiti tashitsi. Iro kantacha airo piwaaripirotzitaro pankirintsi tsika yaayitaitziro iraitsiri, tsika yaayitaitziro aajatzi yiinkantsi.” ‡

⁷ Ipoñaá Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini. Ari iñaawaitanaki pasini inkiti-wiri, ikantzi: “¡Pimpoki!” ⁸ Naminaki, noñaatziiri isiyataipaaka pasini ikyaakoitari kitiriri, ipaitaitziri “Kaamanitaantsi” kyaakota-kariri. Ari itsipatakari ipaitaitziri “Sarinka-wini.” Yoka ipaitaitziri “Kaamanitaantsi” isinitaitakiri iwamaayiti oshiki osaawi-satziiti. Tzimayitatsi iwamaakaan-takiri iwisantan-taityaari sataamintotsi, tzimayitatsi aayitiri itashi, pasini aayitakiri mantsiyarintsi, pasini yatsika-yitiri katsimari piratsi. §

⁹ Ipoñaá Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini. Noñaatzii oponkitziki taamintotsi isiri-payi ikaratzi iwamaawintai-takiri yiriipirotzï ikinkithata-kotairo iñaani Pawa. ¹⁰ Iriitaki kaimayita-naintsi sintsiini, ikantajiitzi:

‡ **6:6** Iro ikantai-takiri aka: “Pimpimanti apapona-roini opani trigo onkarati ompinatyya aparoni kiriiki denario. Pimpimanti mawapona-roini opani cebada onkarati ompinatyya aparoni kiriiki denario.” § **6:8** tzimayitatsi = 1/4

“Nowinkathari-pirotí, Tasorintsí, Iriipirorí. ¿Tsika-paitima onkarati piyaawintyaa onkantyaa pinkisako-wintan-tyaanari, piwasankitaa-yitajiri osaawi-satziiti?” ¹¹ Ipoña ipaitakiri kitamaarori kithaarintsi inkithaatyaa, ikantziri: “Pijatakairo pimakoryaawaki irojatzí yariitan-takyaari pirintziiti pikaratziri pantawaitaki. Tima ontzimatyii iwamaitiri iriroriiti inkimita-kotyaamiro awirokaiti.”

¹² Noñaatziiri Ipiraitari intsirika-ryaakiro pasini, oyotapaaka aparoni inthonkan-tyaarori. Ari omapoka-nakari antaroiti onikaro. Tsiwaki-matanaki ooryaatsiri, tsitiniki okantanaka. Kityonka ikantanaka kasiri ikimita-nakaro iraantsi. * ¹³ Ari ithopiryaa-yitanaki impokiro, ikimiwaita-nakaro oparyiikitzi irakakiri chochoki otika-kitziro antaroiti tampyaa. † ¹⁴ Ti onkoñaatanaji inkiti, okimiwaita-nakaro apinaita-ranki antaroiti tsipana. Ti iñiitajiro otzisi-payi ithonka otaranka-yitanaki aajatzí othampisi-payi. ¹⁵ Omanajiitanaka atziri-payi impirita-moroki. Ari ikaratzí imanajiitanaka maaroni, pinkathariiti, iriipiroriiti, ijiwari-payi owayiriiti, ashaaranta-niriiti, sintsiriiti, ompirataariiti, saikasi-waita-niriiti, maaroni. ¹⁶ Yokaiti manayita-nainchari ikaima-kaimata-nakiro otzisi, mapipayi, ikantzí: “Patsinaka-jiitina. Pimanina airo noñaantari saikain-tsiri iwinkathari-mintoki. Pimanina airo noñaantaro iyatsimanka Ipiraitari. ¹⁷ Tima monkara-

* **6:12** tsitiniki okantanaka = okimitaka mirimasita-tsiri kithaarintsi † **6:13** chochoki = higuera, higo

paitita-paakaa iyatsimanka. ¿Tzimatsima amawitaironi?”

7

144,000 ikaratzi ikintako-tamakoi-takiri

¹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaaki ikatziyayita 4 Maninkariiti tsika-rika owach-intitapaja kipatsi. Iriitaki otamakatakairori antaroiti tampyaa. Iro kaari inñaitantaro otamakata-kairo inkaari, ti inñitiro aajatzi owaraa-pana-yitiro osi inchato. ² Ipoña noñaaki aajatzi pasini Maninkari itonkaa-paaki isitowa-kirotziro ooryaatsiri. Iriitaki amakirori ikintako-minto Pawa, Añaanita-tsiri. Sinchiinka inñaanata-paakiri 4 Maninkariiti. Tima yokaiti 4 Maninkariiti, otzimi-motziri isintsinka, isinitaitakiri iyaaripirotiro kipatsi aajatzi inkaari. ³ Ikantapaakiri: “Apaata pikaaripirotziri kipatsi, inkaari, inchato-payi, nopothota-wakiriita nonkintako-tamakotan-tyaariri impira-yitaari Pawa.” ⁴ Nokimatzi aparoni kinkitha-waitakota-nakiriri ikaratzi ikintako-tamakoi-takiri. Ikarajitzi 144,000. Iriiyitaki karatatsiri 12 inasiyitaja icharini-yitari Israel. ⁵ Ikintako-tamakoitaki 12,000 icharini-payi Judá, 12,000 icharini-payi Rubén, 12,000 icharini-payi Gad, ⁶ 12,000 icharini-payi Aser, 12,000 icharini-payi Neftalí, 12,000 icharini-payi Manasés, ⁷ 12,000 icharini-payi Simeón, 12,000 icharini-payi Leví, 12,000 icharini-payi Isacar, ⁸ 12,000 icharini-payi Zabulón, 12,000 icharini-payi José, 12,000 icharini-payi Benjamín.

Kitamaaro-yitain-tsiri ikithaa-yitaka

⁹ Okanta okarata-paaki iroka, noñaatzii ipiyojiitaka atziri-payi. Tima oshiki-piro ikantaka, tikachaa-jaini matironi iyotiri tsika-rika ikarajiiitzi. Iriiyitakira poñaayitain-chari tsika ipinkathari-wintzi-taikari tsika-rika-payi, shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, nampitzi-yiwitarori tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi. Yoka atziri-payi, iriitaki katziyi-mota-kariri saikain-tsiri iwinkathari-mintoki aajatzi Ipiraitari, kitamaaro ikantayitaka ikithaa-yitaka. Yairika-yitaki kompirosi-pina.

* ¹⁰ Tharowinta ikantajiiitaka, ikaimajiiitzi ikantzi:

Iriira Pawa wawisaa-kotan-tatsiri, iriitakira saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, itsipatakari Ipiraitari.

¹¹ Ipoña ityiirowa-jiitanaka tapothaita-kirori pinkathari-mintotsi. Yoka ikarajiiitaki: Maninkariiti, antari-konaiti aajatzi inkiti-wiri-payi karatatsiri 4. Iwisiryaawinta-nakari Pawa, ¹² ikantajiiitzi:

“¡Omapirowí! Tharowintaari inatzi irirori, otzimi-motziri iwaniinkaro, yotaniri inatzi,

paasonkitaari inatzi, pinkathataari inatzi, tzimatsi itasorinka aajatzi isintsinka.

Asi owairo awisiryaawinta-jyaari Pawa. Omapirowí.”

¹³ Ipoña iñaanata-nakina aparoni antari-kona, ikantzi isampitana: “¿Paitama yokaiti

* **7:9** Ipiraitari = Cordero

kitamaaro-thaitain-tsiri ikithaataka? ¿Tsikama ikinapaakika?” ¹⁴ Ari nokanta-nakiri naaka: “Taanitya, piyotziro awiroka nowinkathariti.” Ipoñaa ikantanakina irirori: “Iriiyitakira ñaayita-kirori ‘Antaroiti Kimaatsi-waitaantsi.’ Okimiwaitakaro inkiwayitan-takyaaromi iithaari iriraani Ipiraitari, irootaki kitamaaro-piro-masita-kairori. ¹⁵ Irootaki imatantaarori yoitsinampairi yokaiti ikatziyi-motaari Pawa isaika-mintoki. Irasi iwiro kitaitiri aajatzi tsitiniri yantawaitainiri itasorintsi-pankotiki. Yoka saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, ikimitaaro iriimi katziya-thaantitain-chani, yaimpiyaari yokaiti. ¹⁶ Airo itasha-niinta-waitaji, airo imiri-niinta-waitaji, airo ikimaatsi-waitaari ooryaatsiri, airo yatsipi-waitaaro amasawirintsi. ¹⁷ tima yoka Ipiraitari, tsipata-kariri saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, iriitakira aamaako-wintajyaarini, inkimita-kaantairi yaamaako-wintaitari ipiraitari, iriitaki aayitairini yirakajiri nijaa añaakaan-tatsiri. Tima Pawa oshipirotairini, yiraawai-yitaka.”

8

Karatapain-tsiri 7 intsirikai-takiro

¹ Ikanta Ipiraitari, intsirika-ryaakiro pasini karatapain-tsiri 7 intsirikai-takiro. Osamani kapichiini imairitaita-paintzi inkitiki, tikachaa-jaini aparoni ñaawaita-tsini. * ² Ipoñaa noñaakiri 7 Maninkari itsipata-piintakari Pawa. Ipaitakiri tyoomintotsi. ³ Ipoñaa ipokapaaki

* **8:1** Ipiraitari = Cordero; osamani kapichiini = 1/2 hora.

pasini Maninkari, ikatziyi-mota-paakaro taamintotsi, yairika-nakitakiro iwitsikaitziri ooro. Yoka Maninkari, ipaitawakiri oshiki kasankainkari intaantyaaro yairika-nakitakiri. Ari okonowakaro yamanani atziri-payi yasiyitaari Pawa, kimiwaitaka ompiyota-kyaami taaminto-tsiki. † 4 Okanta otaanaka kasankainkari anta yairika-nakitakiri Maninkari, katziyai-nkatanaka oyachaari okonowai-nkata-nakaro yamanani yasiyitaari Pawa, oshiki onimotakiri. 5 Ipoñaa yoka Maninkari airika-nakitakiro itaaminto, yaaki owaamari-minkiti taamintotsi, ititakiri yairika-nakitakiri. Yookakiri kipatsiki. Ari omapokanaki kampinii-nkata-naintsiri, antaroiti ookathatanaka, antaroiti onikanaka aajatzi.

Tyoomintotsi-payi

6 Owitsika-jiitanaka 7 Maninkari intyoojiiti.

7 Ari yitanakaro aparoni Maninkari ityootanaki, omapoka-sita-paaka ookathatanaka, oparyaa-paaki kipatsiki sharaka okonowanakaro iraantsi. Otaapaakiro kipatsi. Iro apirotyaami kashitani kipatsi ontayaa inchatopayi, aajatzi inchasi-payi. ‡§

8 Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka otonkanaki kimitakarori antaroiti otzisi, sitowanaki paamari ookapaaka inkaariki. Iro apirotyaami kashitani kipatsi tsika otzimayitzi nijaa aajatzi inkaari-payi

† 8:3 yasiyitaari Pawa = kitisiririiti ‡ 8:7 ookathatanaka = oparyaa-paaki paamari § 8:7 iro apirotyaami kashitani = 1/3

okimita-nakaro iraantsi. ⁹ Iro yapirotyaami inkamayitimi kashitani ikaratzi saikayitan-tarori inkaari, iro apirotyaami kashitani antaroiti amaatako-mintotsi-payi. ¹⁰ Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka ithopiryaanaki impokiro, paama ikantanaka irojatzi tsika otzimayitzi nijaa, iro apirotyaami kashitani antaraani, aajatzi tsika ikaapiintaitzi nijaa. ¹¹ Yoka impokiro paryaanain-tsiri kipatsiki ipaitai-tziri “Kipsisiri.” Tima kipishaa ikantapaakaro maaroni nijaa tsika oparyaa-yitaki ipomiki. Iro apirotyaami kashitani kipatsi inkamayitimi atziri opiyakiri irakirora nijaa.

¹² Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, omapoka-sitanaka itsitini-kitanaki ooryaatsiri, iro apirotyaami kashitani ti ooryaaji kitaitiri. Ari ikimita-nakari kasiri aajatzi impokiro, ti yoorintajyaa tsitiniriki.

¹³ Nokimatzi poimata-paintsiri yarapaaki inkitiki, noñaatziiri pakitha inatzi, ikantapaaki ikawinthaatzi: “¡Ñaamisa, ñaamisa, ñaamisa, inkanta-machiitiri inkarati nampita-jyaaroni kipatsiki, iriitaki atsipityaaroni yotapain-chari intyootawaji mawa Maninkari-payi!”

9

¹ Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari. Noñaatzi ithatyaanaki osiyakariri impokiro irojatzi kipatsiki. Iriira isinitaitaki yasitaryairo omorona inthopointa-pirota-tsiri. ² Ikanta yasitaryaakiro, ari ositowain-katanaki kachaari, iroowaitaki okantaranki antaroiti ootaantsi. Anaanakiri ooryaatsiri aajatzi tampyainka.

³ Ari isitowa-nakiri kachaariki oshiki tsinaro-niro, ikimita-paakari ikintantzi kitoniro. ⁴ Ti isinitaitiri iwaaripiro-tiro pankirintsi, inchasi-payi, inchato-payi. Apatziro ikintayita-paakiri atziri-payi kaari ikintako-tamako-yitzi Pawa.

⁵ Yokapayi tsinaro-niro, ti isinitaitiri iwamairi atziri-payi ikintayitakiri. Intaini ikimaatsita-kaayita-sitakari ikaratzi 5 kasiri. Antaroiti ikatsitzi-motakiri, iroowaitaki iyatsinka kitoniro.

⁶ Oshikira inkimaatsi-waityaa atziri-payi, inintawityaa inkama-pithatiri, airo okanta-tzimaita.

⁷ Yokapayi tsinaro-niro ikimita-kotakari ikyaakoitari iñaanta-kaitari iwayirityaa, yamathai-yitakari ooro. Atziri-poro-waitaki ikantayitaka. *

⁸ Santha-pitaisi okanta iisi, iroowaitaki oisi kooya. Antaro-payi iraike iroowaitaki iraike kashikari.

⁹ Kimiwaitaka ikithaata-karomi asiro-taki iniiki. Antaroiti impoimatanaki yarajiitanaki, iroowaitaki opoimatzi isiya-kotan-taitari inosika-yitziri ikyaakoitari aririka ijataiti iwayirita-wakaityaa.

¹⁰ Ikimitakari kitoniro-payi otzimayitzi ithoyini ipatzisi-thaki. Ikaratzi 5 kasiri osamanitzi awisantyaari iyatsinka.

¹¹ Yoka ijiwaritakari tsinaro-niro, Maninkari inawitaka, iriitakira pinkathari-wintan-tatsiri anta inthopointa-pirotzi omorona. Ipaitai-tziri “Apirotan-taniri.” Iñaaniki Heber-iiti, ipaitai-tziri “Abadón.” Iñaaniki wirakocha, ipaitai-tziri “Apolión.” †

¹² Arira owiraari itanakarori ikaminthaataitzi “¡ñaamisa!” Iro kantacha ainirora oyota

* 9:7 ikyaakoitari = caballo † 9:11 iñaani wirakocha = griego

omonkaratyaa apiti inkantaiti “ĩñaamisa!”.

¹³ Ipoñaa ityootanaki pasini Maninkari, ainiro oyotapaaka intyootawaji aparoni Maninkari irojatzi imonkaratan-tyaari 7 Maninkariiti. Nokimatzii ñaawaita-naintsiri osorinachii-nampiki taamintotsi montita-kariri Pawa.

¹⁴ Iñaanata-paakiri Maninkari tyootanaintsiri, ikantziri: “Poosoryaa-kotiri 4 Maninkari kimitakarori oosotatyiirimi nijaa Antaraani.”

¹⁵ Yoosoryaa-koitakiri Maninkari ayimatakiri iwanti. Iro yapirotirimi iwamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi. Irootaki yoosoryaa-koitan-takariri yapirotanti. ‡

¹⁶ Tzimatsi oshiki owayiriiti kyaakota-kariri ipiraitari. Ikantai-takina, ikarajiiitzi 200,000,000 owayiriiti.

¹⁷ Ipoñaa noñaakiri ikoñaa-pirotanaki yoka owayiriiti noñaawyatakari, ikithaa-yitakaro asiro-taki iniiki. Tzimatsi poriryaa-thaitain-tsiri ikimitakari paamari, pasini kityonkai-ronka-thaitain-tsiri, pasini kitirithaitain-tsiri. Yokapayi ikyaakoitari, iriwaitaki iito kashikari. Ositowanaki ipaantiki paamari, kachaari, kitiri-moito okantanaka kachaari, oshiki ositzinka.

¹⁸ Iroka okaratzi sitowanain-tsiri ipaantiki, iro apirotirimi owamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi.

¹⁹ Tima ipaantiki ikyaakoitari otzimayitzi isintsinka. Kantatsi yatsikan-tantyaaro aajatzi ipatzisitha, ikimiwaitakari maranki.

²⁰ Iro kantacha, tira iwashaantiro ikaaripiro-yitzi atziri-payi kaari iwamaiti. Aikiro

‡ 9:15 Iro yapirotirinimi iwamairi atziri nampiyitarori kashitani kipatsi = 1/3 atziri-payi tzimatsiri kipatsi

ijatakaa-tziiro ipinkatha-yitanakiri piyari-payi, ipinkathatziri osiyakaarontsi iwitsikai-tziri ooro, kiriiki, asiro, mapi, incha-kota, iriiyitaki iwawaniro, titzimaita iñaanta-niti, ti inkima-niti, ti yaniita-niti. § ²¹ Tira iwashaantiro iwan-tayitzi, ikisa-minthatantzi, imayimpitzi, ikosiyitzi.

10

Maninkari airika-kirori yanini sankinarintsi

¹ Ipoña noñaaki isaawii-nkata-paaki pasini Maninkari, ikinanta-paakaro minkori, kimiwaitaka yoka iro inkithaata-kyaami minkori. Kimiwaitaka iriimi oyi yamathaitakyaaiitoki. Siparyaa ikantaka iporoki, iriiwaitaki ooryaatsiri. Kimitaka omorika-tyiimi ipori-payi. ² Yairikaki yanini sankinarintsi panaryain-chari. Ikanta yayiitzi-mata-paakira, yaatzikan-tapaakaro iitzi-pirori inkaariki, irooma yampati yaatzikan-tapaakaro kipatsiki. ³ Ikaimapaaki sintsiini, iriiwaitaki ikaimi kashikari. Omapoka-sitanaka ookathatanaka, 7 okaratzii apiitanakiro ookathata. ⁴ Okanta okarata-paaki 7 ookathataka, ari nonintawita nosankinatiromi nokimakiri iñaawaitakiri ookatha-rontsiki. Nokimatzi iñaanatanakina aparoni inkiti-satzi, ikantana: “Airo pisankinatziro pikimakiri ookatha-rontsiki.” ⁵ Ipoña iñaawaitanaki noñaakiri Maninkari yaatzika-paakiro inkaari aajatzi kipatsi. Itzinaawakota-nakiro irako-pirori, ⁶ iro iyoitan-tyaari ti inthaiyaa. Ikantanaki: “Iriitaki Pawa oyotzirori

§ 9:20 asiro = bronze

omapiro nonkamantimi, iriitaki Añaanita-tsiri, witsika-kirori inkiti, kipatsi, inkaari, maaroni ikaratzi tzimantarori. Tira osamanitapaji, ⁷ irootaintsi intyooti owiraantarori Maninkari, arira omonkara-paitityaari okaratzi ikantakiriri Pawa Kamantan-tzinkariiti ikamantantiro kaari iyotako-witaita pairani.”

⁸ Nokimatzi yapiita-nakiro iñaanatana inkiti-satzi, ikantana: “Pijata-sitiri Maninkari katziyain-chari inkaariki aajatzi kipatsiki, payiro awiroka sankinarintsi panaryain-chari yairikakiri.” ⁹ Ari nokantakiro. Nojata-sita-nakiri Maninkari, nokampita-paakiri, nokantziri: “Pimpinaro sankinarintsi.” Ipoña ikantanakina irirori: “Iroka, piyaaro. Oshiki owochanka, iriwaitaki pitsi aririka piwakyaaaro, irooma aririka piniyaki, oshiki okipisikimi pimotyaaki.” ¹⁰ Ari nokantakiro, naakiro, nowakaro. Ari okantaka, pochakitaki iriwaitaki pitsi, iro kantacha oshiki okipisika-nakina nomotyaaki. ¹¹ Ipoña ikantanakina Maninkari: “Pikamantantajiro onkarati awishimo-yitirini ikaratzi nampiyitarori tsika-rika-payi anta, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi. Pinkaman-tayitairi aajatzi pinkathariiti.”

11

Apiti kinkithata-kowintan-taniri

¹ Ipoña ipaitakina kotzikiri, nomonkaraminto onatyii. Ikantaitana: “Pijati pimonkaratiro tasorintsi-panko, aajatzi

taamintotsi. Piyotiri aajatzi tsika ikaratzi piyotain-chari anta ipinkathatantzi. ² Airo pimonkaratziro intakiroki tasorintsi-panko. Iro isinitai-takiniriri pasini-satzi atziri-payi, arira impiyojiityaa maimanitan-taniri anta tasorintsiki nampitsi. Ari yawishiri inkarati 42 kasiri osamaniti. * ³ Aripaitira, nontyaanti apiti kinkithata-kotinari, iriitakira kinkithata-paakironi awisayita-tsini, onkarati 1260 kitaitiri inkinkithata-kotina. Inkimita-kotyaari ikanta ikithaayita owasirita-kotariri kaminkari.” †

⁴ Yoka apiti kinkithata-kowintan-taniri, iriitaki isiyakaa-wintai-takiri pairani apiti inchato, irijatzi isiyakaa-wintai-takiri apiti yoota-minto Pawa pinkathari-wintziriri kipatsi-satziiti. ‡

⁵ Intzimi-rika nintatsini imaimanitiri yoka apiti kinkithata-kowintaniri, ari isitowanaki ipaantiki paamari, yapirotakiri kisaniiintziriri. Ari inkantyaari maaroni nintawita-chani imaimanitiri, ari inkamaki. ⁶ Yoka kinkithata-kowintaniri ontzimi-motiri isintsinka. Ari inkanta-kaakyaaro irirori airo oparyaaji inkani irojatzi imonkaratan-takyaarori ikinkithata-kaantzi. Ari onkantaki impiiro iraantsi nijaa-payi. Ari onkantaki ontzimi ompaityaa pomirintsitzi-mowaityaarini osaawi-satzi. Ari yapii-yapiitiro okaratzi inintziri irirori. ⁷ Aririka onkarata-paaki ikinkithataki, ari isitowanakiri kowiinkari owantaniri impoñaa-kyaaro

* **11:2** 42 kasiri = 1260 kitaitiri = awisaniintanaki mawa osarintsi osamaniti † **11:3** ikithaayita owasirita-kotariri kaminkari = mirimasita-tsiri kithaarintsi ‡ **11:4** inchato = olivo

omoroki inthopointa-pirota-tsiri, imaimanita-paakiri apiti kinkithata-kowintaniri, irojatzi iwamaan-takyaariri. ⁸ Yookanakiri iwamaani awotsiki antaroitiki nampitsi, tsika ipaikakotai-takiri pairani Iwinkathariti. Iro siyakaawinta-chari “Paamaa-rini” aajatzi “Apitantoni.” ⁹ Airo isinitai-tziri inkitaitiri iwamaani, aririka awisaniintanaki mawa kitaitiri onkarati osamaniti yamina-minthaitiri. Ithonka iñiiri nampiyitarori tsika-rika-payi, shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi. ¹⁰ Antaroiti yoimosirinkyaa kipatsi-satziiti, impasita-wakaiyityaa opaiyita-rika. Kimosiri inkanta-yityaa iwamaita-kirira apitiroiti kinkithata-kotaniri kimaatsita-kaayita-kariri kipatsi-satziiti. ¹¹ Iro kantacha, awisaniintanaki pasini mawa kitaitiri, itasonkairi Pawa yokaiti, añaayitaji. Ipoña ipiriintaja. Oshiki itharowai-tanaki iñiitakiri ipiriintaja. ¹² Ikimaitaki sintsiri ñaantsi inkitiki, ikantaitaki: “Patiiti aka jinoki.” Imapokasitanaka iwajinokan-tanaaro minkori. Tima iñaawajiri maaroni kisaniinta-waita-kiriri. ¹³ Ari onikanakari antaroiti kipatsi, iro apirotiromi nampitsi, ikamayitaki ikaratzi 7000 atziri. Iriima kaari kamatsini, ikantayitanaki: “Omapiro otzimi isintsinka Pawa saikatsiri inkitiki.” §

¹⁴ Ari awisawitaka apiti ikantaitaki “¡ñaamisa!” Iro kantacha, irootaintsira iñiitiro

§ 11:13 iro apirotiromi nampitsi = tsika-rika otzimi 10 pankotsi, oporokanaki aparoni, ari okantakari maaroni nampitsi.

mawatatsini.

Owiraantarori tyootaantsi

¹⁵ Ipoña*a* ityootanaki owiraantarori
Maninkari, ari ikaimai-tanaki sintsiini inkitiki,
ikantaitzi:

Iroñaaka impinkathari-wintantai Awinkathariti
kipatsi-kinta.

Ari impinkathari-wintantai Saipatzii-totaari,
ityaantakiri Pawa,

irasi iwiro impinkathari-wintantaji.

¹⁶ Ari ityiirowa-jiitanaka ²⁴ antari-
konaiti, iwisiryaaawinta-nakari Pawa,

¹⁷ ikantajiiitzi:

¡Pawá! ¡Pinkatharí! ¡Sintsi-pirorí!

Awirokatak*i* iroñaaka, pitzimita pairani, irootzi-
matak*i* pimpiyi.

Oshiki nompaasoonkitimi, tima pimatakiro
piñaakan-tziro pisintsinka, pipinkathari-
wintantzi.

¹⁸ Pairani oshiki ikisaniintakimi atziri-payi,
irooma iroñaaka, monkarata-paaka piñaakan-
tajjaariri piyatsimanka,

piwasankitaajiri kamayitain-tsiri,

papirotairi wamaanta-yitain-tsiri.

Aripaiti pimpina-yitairi Kamantan-tzinkariiti
pimpiratani awiroka,

ari pinkimitaajiri maaroni kitisiriri pasiyitari,
ikaratzi pinkatha-yitajimiri.

Maaroni pimpina-yitairi, pitanakyaari antari-
payi aajatzi yanini-payi, maaroni.” *

* **11:18** pinkatha-yitajimiri: wairontsi

¹⁹ Ipoñaa asitaryanaaka itasorintsi-pankoti Pawa anta inkitiki, koñaawaitanaki tasorintsi-moko tsika ititakoi-tziro sankinata-kotachari ikasiya-kaitani. Antaro ookathatanaka, onikanaka kipatsi, paryaapaaki antaroiti jiriniki.

12

Kooya aajatzi kyaatsi

¹ Opoñaa okoñaatanaki inkitiki aamparintsi. Noñaatzii aparoni kooya, iriwaitaki ooryaatsiri okithaatakari, iriira kasiri okatziyantaka. Amathaita-kotakari ikaratzi 12 impokiro. ² Tima omotyaatatzi iroka kooya. Oshiki okaima-kaima-waitaki okimaatsita ontzima-niti. ³ Ari okoñaatanaki inkitiki pasini aamparintsi. Noñaatzii aparoni kyaatsi, kityonka ikantaka. Tzimatsi 7 iito, aajatzi 10 ichii. Yamathai-yitakiro iito. ⁴ Oshiki impokiro itatsikan-takari ipatsisita, iro imatirimi kashitani itzimayitzi impokiro, itziryaakiri kipatsiki. Ikanta ipokaki kyaatsi osaiki kooya, inintaki iwityaaro iincha-nikiti aririka intzima-paaki. * ⁵ Okanta otzima-nitaki kooya, siramparyaa-niki inatzi. Iriitaki jiwatan-tajyaarini atziri-payi irasiro-kotziti. Omapokasitaka yaitanakiri isaikaki Pawa iwinkatharimintoki. ⁶ Irooma kooya, siyanaka iroori otzisi-masiki. Ari iwitsika-kiniro Pawa tsika onampityaaro, onkarati 1260 kitaitiri inpaitiro owariti anta.

⁷ Aripaiti otzimaki owayiritaantsi inkitiki. Iriitaki Miguel maimanitan-taintsiri itsipatakari

* **12:4** iro imatirimi kashitani = 1/3

Imaninkariti. Iriitaki imaimanitaki Kyaatsi itsipayitakari irirori Imaninkariti. ⁸ Titzimaita ontzima-piroti isintsinka yoka Kyaatzi aajatzi Imaninkariti. Ti isinitaitiri isaikawaiti inkitiki. ⁹ Ari itziriyai-takiri Kyaatzi itsipataitakiri Imaninkariti. Yoka Kyaatsi itziriyai-takiri, iriitaki ipaitai-tziri “Kamaari,” ipaita aajatzi “Mishatantaniri.” Iriitaki nintatsiri yamatawitiri maaroni atziri ikaratzi nampitarori kipatsiki. ¹⁰ Nokimataitatzii ñaawaita-naintsiri sintsiini inkitiki, ikantzi:

Yitaita-nakaro ipinkathari-wintantzi Pawa,
yitaita-nakaro iñaakan-tziro isintsinka,
iwawisaa-kotantai.

Yitaita-nakaro aajatzi Saipatzii-totaari
ityaankakiri.

Tima itziryaakiri kamanta-kota-piinta-kiriri
apaitziri “iyikiiti.”

Kitaitiri aajatzi tsitiniri kamanta-kota-piintziri
Awawani.

¹¹ Tima yokaiti ipaitai-tziri “iyiki” yoitsinampaa-
jiri irirori Kamaari,
tima ikamawintajiri Ipiraitari, kapathainka ikan-
taka ikamaki.

Irootaki imatantaarori aajatzi irirori
ikinkithatairo ñaantsi,
iwinthataaro irirori inkamawintairi Saipatzii-
totaari.

¹² Irootaki pintharowintan-tyaari awirokaiti
inkiti-satzi.

Inkanta-machiitimi awirokaiti kipatsi-satzi, aa-
jatzi nijaa-wiri,
Tima katsima ikantanaka Kamaari itziriyai-takiri
tsika pisaiki,

Iro ikatsimatan-takari, tima iyotzi oyotapaaka kapichiini.”

¹³ Ikanta iñaakiro Kyaatsi itziriyii-takiri kipatsiki, yitanakaro ikimaatsita-kaawaitakaro kooya owaiyan-takiriri siramparyaa-niki. ¹⁴ Iro kantacha, tzimanaki apiti osiwanki, iroowaitaki isiwanki pakitha. Iro arantanakari ojatiro otzisi-masiki, osaika-pithatiri intaina maranki. Ari awisaniintanaki mawa osarintsi osaikawaiti anta. † ¹⁵ Ikanta iririiti maranki yoimisitowanaki nijaa ipaantiki, iroowaitanaki antaraani nijaa. Inintawita iwiinkiro aririka oonka-kota-nakyyaa. ¹⁶ Iro kantacha, tankanaki kipatsi, oniyaita-wakiro nijaa, ari okanta awisakotan-takari kooyara. ¹⁷ Ari opoña ikatsima-pirotanaki kyaatsi. Jataki iwayirityaari pasini otomiiti iroka kooya. Iriiyitaki isiyakaa-wintaitzi kimisanta-kirori ikantakaantani Pawa, akowinta-naarori ñaantsi ikinkithata-koitziri Jesús Saipatzii-totaari.

13

Apiti kowiinkari owantaniri antami-wiri

¹ Ikanta nokatziya-paaka inkaari-thapyaaki. Noñaatzii isitowanaki nijaaki aparoni kowiinkari owantaniri antami-wiri. Tzimatsi okaratzi 10 ichii, aajatzi 7 iito. Yamathai-yitakiro ichii-payi. Tzimatsi isankinai-takiri iitoki, ithainkatasorintsi-waitaitzi. ² Yoka owantaniri iriwaitaki ikaninatzi kashikari. Irooma iitzi-payi iriwaitaki maini. Iroowaitaki ipaanti kashikari. Iriitaki

† **12:14** Ari awisaniintanaki mawa osarintsi = aparoni osarintsi, osarintsi-payi ipoña kashitani osarintsi

opakiriri isintsika kyaatsi, iriipiro ipinkathari-wintan-tanaki yoka owantaniri. ³ Okanta aparoni iito yoka owantaniri kimiwaitaka iwamaitakiromi, iro kantacha aajatzi añaaaji. Oshiki ipampoyaa-winthata-nakiri osaawi-satziiti, ikimisanta-nakiri. ⁴ Oshiki impinkathata-nakiri, iriitaki itharowinta-nakari, ikantajiitzi: “¿Tzimatsima monkaratyaarini yoka owantaniri? ¿Tzimatsima oitsinampairini?” Ari ikimitaitakiriri aajatzi kyaatsi, itharowintai-tanakari, tima iriitaki opakiriri isintsika yoka owantaniri.

⁵ Isinitai-takiri iñaawaita-piinti yoka owantaniri, ithainka-tasorintsi-waitanaki. Iriitaki yaminaitaki impinkathariti, ikaratzi 42 kasiri ipinkathari-wintantaki. ⁶ Oshiki ithainka-tasorintsi-waitaki ipairyaa-waitasitakari Pawa, ipairyaa-waita-sitakaro tasorintsi-thaanti, ipairyaa-waita-sitakari inkiti-satzi. ⁷ Iriitaki owayirityaarini yasiyitari Pawa, inintzi yoitsinampairi. Iriitaki yaminaitaki impinkathari-wintairi ikaratzi shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, nampiyitarori tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi. * ⁸ Oshiki ipinkathata-nakiri osaawiki-satziiti kaari sankinata-kota-chani tsika isankinata-koyitaka iyosiitai-takiri pairani iwitsikan-taita-karori kipatsi, inkarati yañaakaitairi, ikaratzi ikamawintairi Ipiraitari. †

⁹ Kowirori inkimathatiro iroka, inkimisanti:

¹⁰ Inkarati iminkyaa-waitaiti, ¡Imatiroota!

* **13:7** yasiyitari Pawa = kitisiriri † **13:8** Ipiraitari = cordero

Inkarati wamaantyaaroni sataa-mintotsi, ari inkimitai-tairi apaata irirori iwamaantaityaari sataa-mintotsi.

Irootaki yoisokirotan-tyaarori inkimisantairi yasiyitari Pawa.

¹¹ Ipoñaa noñaaaki pasini kowiinkari antami-wiri isitowanaki kipatsiki. Tzimatsi apiti ichii, iroowaitaki otapo-tirimpita ichii ipiraitari. Iriitaki ñaawaita-paintsiri, isiyapaakari kyaatzi. ¹² Yoka antami-wiri otzimi-motziri isintsinka. Ipasankyaa-wakari itakarori owantaniri iwamaiwitai-takari iito, aajatzi añaaaji. Isintsitakiri atziri-payi impinkathatairi itakarori owantaniri. ¹³ Tima iñaakan-tapaaki kaari iñaapiintaitzi. Ithonka iñaayitakiri maaroni atziri iwayiitaki ookatha-rontsi. ‡ ¹⁴ Oshiki osaawi-satziiti yamatawitan-takari isintsinka ipasankyaa-kirira itakarori owantaniri iwamaiwitai-takari iitoki. Isintsitakiri atziri-payi iwitsiki isiyakaaro itakarori owantaniri. ¹⁵ Ikanta yoka antami-wiri, itasonkakiri osiyakaarontsi, añaanaki. Ari iñaawaitanaki. Yapirotakiri iwamaakiri kaari pinkathatirini. ¹⁶ Ikintako-tamakota-kaantakiri atziri-payi, imatakiri pasini-payi irako-piroki. Ithonka ikinta-kota-kaantakiri atziri-payi, antari-payi, iinchii-riki-payi, asinonkainkari-payi, ashaarantaniri-payi, ompirataniri-payi, otzikataari-payi, maaroni. ¹⁷ Iriima kaari ikintako-tamakoitzi, ti isinitaitiri yamanantawaiti, aajatzi impimanta-waiti. Irootaki

‡ **13:13** iwayiitaki ookatha-rontsi = paamari iwayiitakiri inkitiki

onkowa-pirotan-tyaari inkinta-koitiniri iwairo owantaniri maaroni atziri-payi. Intzimayiti pasini inkinta-koita-kiniri osiyawitarori iwairo. ¹⁸ Aparoni yotaniri, ari onkantaki inkimathatiro iroka osiyakarori iwairo owantaniri. Tima iroka osiyakarori iwairo, irootaki isankinai-tziri “666.”

14

Iwanthaani karatatsiri 144,000

¹ Ipoñaa napiitakiro naminanaji, noñaatziiri Ipiraitari ikatziya otzisiki Kisakowintoniki. Ari itsipayitakari karatatsiri 144,000 kintakotamako-yitakarori iwairo irirori, aajatzi irasi Asitariri. * ² Nokimatzi poimata-naintsiri inkitiki iroowaitaki owaryiinkaati nijaa, iroowaitaki sintsiri ookatha-rontsi, iroowaitaki ipiyompi-waitaitzi. ³ Irootakira owakirari panthaantsi nokimakiri. Iriira panthaa-jiitatsi karatain-tsiri 144,000 ipinako-wintairi Ipiraitari. Itapothai-takari ipanthaa-wintziri saikaintsiri saika-minto-tsiki, ari ikatziyi-kari aajatzi 4 inkitiwiri, ipoñaa antari-kona-payi. Iriira yosiitacha ipanthaa-jiitaki yokaiti, tikatsira pasini matironi impanthairo. ⁴ Yokaiti karatain-tsiri 144,000, kitisiriri inayitatzii, ti yantayitiro kariproyitatsiri imayimpi-yitiro kooya. Iriiyitaki oyaapiinta-kiriri Ipiraitari tsika-rika ikinayitzi. Iriiyitakira yitakari yasitaari Pawa, irijatzi yasiyitakari Ipiraitari. ⁵ Ti inthayi-waantiniti, ti ontzima-waiti iyaari-piro-sirinka ompaityaa inthaiya-koitiriri isaikira Pawa.

* **14:1** Ipiraitari = Cordero

Ikamantantakiri mawa Maninkari

⁶ Ipoñaa noñaaki yarapaaki inkitiki pasini Maninkari, ikinkithata-kaapaakiri osaawisatzi ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, shininkata-wakaa-chari tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi, nampiyitarori tsika-rika-payi. Ikinkithata-kota-paakiniri kanta-ita-chani Kamiithari Ñaantsi.

⁷ Ikaimaa-pirotatzii, ikantzi: “Pimpinkathatiri Pawa. Pintharowinta-jyaari. Tima irootzi-mataki yaminakoi-tairo okaratzi yantaitakiri. Irootaki piwisiryaawintan-tyaariri owitsikakirori inkiti, kipatsi, inkaari, aajatzi nijaa-payi.”

⁸ Ipoñaa ipokapaaki pasini Maninkari, sintsiini ikaimapaaki, ikantzi: “Yapatha-kiro-ryiitakiro antaroiti nampitsi Kompijaari. Yapiroi-takiri atziri-payi nampitan-tarori, aakowintarori imayimpi-waitaki. Tima ikaima-siritakiri pasini-satzi atziri-payi imatakotiri okaratzi yantayitakiri irirori. Okimiwaitakaro isinkita-tyiirimi okanta imayimpita-kaanta-kariri.”

⁹ Ipoñaa ipokapaaki pasini Maninkari, mawatatsiri, ikaimapaaki sintsiini ikantzi: “Itzimi-rika pinkathata-kiriri owantaniri, pinkathata-kirori aajatzi isiyakaaro, itzimi-rika kintako-tamako-yitakarori iwairo, irakoki,
¹⁰ iriijatzitakira inkisa-niinta-yitiri Pawa. Onkimiwaita-jyaaro yoitaatyirimi piyanta-tsiri. Antaroiti inkimaatsita-kaayita-jyaari intaajiri, yatsipita-jyaaro kachaari, kitiri-moito onkantajyaa, oshiki ositzinka. Ari iñaayitajiri maaroni Maninkariiti tasoritsitain-tsiri, ari iñiiri

aajatzi Ipiraitari. ¹¹ Irasi iwiro inkimaatsita-jyaaro kachaari, kitaitiri aajatzi tsitiniri, airo otsiwaka-paintzi kapichiini. Ari inkimitaa-jyaari ikaratzi pinkathata-kiriri owantaniri, pinkathata-kirori isiyakaaro, kinta-kota-karori aajatzi iwairo.”

¹² Irootaki inkamai-tantyaarori yamawiwainiti yasiyitari Pawa, imonkarata-piintairo ikantakaan-taitziri ikimisantairira Jesús. †

¹³ Ipoña nokimatzi iñaawaitanaki aparoni inkiti-satzi, ikantzi: “Pisankinatiro iroka: Aririka inkamayiti ikaratzi yasitaari Awinkathariti, kimosirira inkantajyaa.” Irojatziki ikantanakiri Tasorinkantsi, ikantzi: “Omatyaata, tima ti onkowa-jaantya iroñaaka iñaasintsi-siri-waitajyaa, kamiitha imakoryaa-waitzi, yanintaa-waita-paaro okaratzi yantawintakiri.”

Yawiikitai-tajiri kipatsiki

¹⁴ Ipoña okoñaata-paaki kitamaarori minkori, noñaatziiri isaikaki kimitakariri Itomi Atziri. Yamathaitakari ooro, yairikaki thoyimpiyaa-nikiri kotsiro. ¹⁵ Ipoña

isitowanaki tasorintsi-pankoki pasini Maninkari, ikaima-kota-paakiri sintsiini thointain-chari minkoriki, ikantzi: “Sampai-nkatakira pankirintsi, pawiikitan-tyaaro piyotsiroti.”

¹⁶ Ikanta yoka saikaintsiri minkoriki, itotantakaro iyotsiroti, yawiikitantaki kipatsiki.

¹⁷ Ikanta pasini Maninkari saikantarori tasorintsi-panko anta inkitiki, sitowanaki irirori, irojatziki yairikaki thoyimpiyaa-nikiri

† 14:12 yasiyitari Pawa = kitisiriri

kotsiro. ¹⁸ Ari isitowanaki pasini Maninkari ipoñaanakaro taaminto-tsiki. Ijata-sita-nakiri isinitai-takiri inkimpoyihiro paamari. Ikaimakota-nakiri sintsiini pasini airika-kirori kotsiro, ikantziri: “Pinchika-yitiro kithoyitain-tsiri kipatsiki, tima irakayitaki.” ‡ ¹⁹ Tima imatakiro Maninkari, ichikakiro kithotain-tsiri kipatsiki, ipiyotakiro inchato-naaki, inkawirinkaitiro. Iro siyakaa-wintacha iroka tsika inkantyyaa Pawa iwasankitaajiri kaari-piro-siririiti. ²⁰ Imaitakiro maaroni chochoki ikawirinkai-takiri othapiki nampitsi, sitowanaki iraantsi anta inchato-naki. kimiwaitaka ari anaanakiro nampitsi. Owiraakari ipaantiki ikyakoitari osaankanaatanaki iraantsi. Jataki intaina oonkaatyaa. §

15

Maninkari-payi amironi apaata 7 owasankitaantsi

¹ Ipoñaa noñaaki pasini aamparintsi inkitiki. Iroopiro okantaka, okiryaaantzi ikantawintaitanakaro. Tzimatsi ikaratzi 7 Maninkari. Iriiyitaki onasiyita-karori iwasankitaan-tayitaki. Tima okaratzi yantayitakiri Maninkari, ari omonkaratari iñiitziro iyatsimanka Pawa.

² Ari noñaaki aajatzi aparoni inkaari, okimiwaitakari aminaarontsi. Iro kantacha morikathaitaki iroka inkaari. Ari ikatziyayitakari oitsinampaa-kiriri kowiinkari

‡ 14:18 kithoyitain-tsiri = uva § 14:20 intaina = 1600 estadio, 300 kilómetro, iro kimitakarori aririka aniiti onkarati 7 kitaitiri

owantaniri aajatzi isiyakaaro. Yairika-yitakiro
 iwiyompi-minto ipawajiriri Pawa. Iriiyitaki
 kaari kintako-yityaaroni iwairo kowinkari.
³ Irootaki ipanthesa-jiitziri yokaiti ipanthesakiri
 pairani iwaisatzitini Moisés. Ipaitai-tziro
 “Iwanthesani Ipiraitari,” okantzi:
 Nowinkathariti Pawá, Sintsi-pirori,
 Iroopiro okanta pantakiri, okiryaantzi
 ikantawintai-tanakaro.
 Panta-piintakiro awiroka tampatzikari aajatzi
 iroopirori.

Awiroka pinkathari-wintairiri atziri-payi.

⁴ ¿Tzimatsima kaari pinkathata-jimini, kaari
 tharowintyaamini?

Apaniro awiroka pitasorintsitzi.

Ari impokasi-yitimi maaroni pasini-satzi, tima
 awiroka impinkathatairi.

Tima piñaakan-takiro oshiki okamiithataki pan-
 tayitakiri. *

⁵ Ipoña noñaaki inkitiki tatorintsisi-
 panko, asitaryanaaka tatorintsisi-naki-pirori.

⁶ Ari isitowa-nakiri ⁷ Maninkari-payi
 owasankitaan-tatsini. Kitamaaro okantayitaka
 iithaari, siparyaa-piro-waitaki owaniinkataka.
 Ithaanakari ityaampyaari iwitsika-masi-tziri
 ooro ⁷ Ikanta aparoni inkiti-wiri karatatsiri 4,
 ipayita-wakiri Maninkari-payi aparoni pajo.
 Kimiwaitaka anta pajoki, ari ojaikita-kyaami
 iyatsimanka Pawa, asi owirori yañaanitaji.
⁸ Kachaaryainka onkanta-nakyaa tatorintsisi-
 panko, okantakaakaro iwaniinkaro Pawa

* 15:4 tharowintyaamini: wairontsi

aajatzi itasorinka. Tikatsi kantironi inkyii tasorintsi-pankoki irojatzi onkaran-tapaa-kyaari iwasankitaantaki Maninkariiti.

16

Pajonaki-payi ojaikitaka katsiman-kantsi

¹ Nokimatziit tasorintsi-pankoki, ñaanatanakiriri 7 Maninkari-payi, ikantziri: “Pijati pisakotiro kipatsiki okaratzi jaikitain-chari 7 pajonakiki kimitakarori iyatsimanka Pawa.”

² Arira yitanakaro aparoni Maninkari isakotakiro kipatsiki jaikitain-chari iwajoniki. Ari omapoka-sita-nakari antaro ipathaa-waitanaki ikaratzi kinta-kota-karori iwairo kowiinkari owantaniri, ikaratzi pinkathatakirori isiyakaaro.

³ Ikanta pasini Maninkari isakotakiro inkaari-masiki jaikitain-chari iwajoniki. Okimita-nakaro iraantsi inkaari, yapirotaka ikamaki saikantarori.

⁴ Ikanta pasini Maninkari isakotakiro nijaa-masiki, oyaapiiki nijaatinka-masi jaikitain-chari iwajoniki. Opyaanakaro iraantsi nijaa-payi.

⁵ Nokimatziit iñaaawaitanaki Maninkari iwaitakiri yaamaako-wintyaari nijaa-wiri, ikantanaki: Tasorintsi, añaanita-tsiri, yañaitaka pairani, tampatzika-siriri pinatzi awiroka, tima awiroka amina-kotaironi kamiitha iroka-payi.

⁶ Tima inkaratzi owamaayita-kiriri pasiyitari, ikaratzi kapathai-nkata-kaakiriri Kamantan-tzinkari-payi iwamaayitakiri, iriiyitaki iroñaaka iirironi iroka iraantsi.

Tima irootaki inintatziiri.

⁷ Ipoñaa nokimaki iñaawaitanaki yokaiti saikat-siri taaminto-tsiki, ikantajiitanaki:

¡Ariwí! Nowinkathariti Pawá, okaratzi pin-intakiri pantiro tampatzika okantayitaka. Iroopirori onatzi.

⁸ Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro ooryaatsiriki jaikitain-chari iwajoniki. Imapokasitanaka ooryaatsiri itsiyanakiri atziri-payi.

⁹ Tima antaro itsiyakiri atziri-payi ooryaatsiri, iro opoñaan-tanakari ithainka-tasorintsi-waitanaki, ipairyaa-siwaita-nakari Pawa, asitarori isintsinka, owasankitaan-tatsiri. Ti onkantzi-mowaityaari impiya-siri-yitai impinkathatairi Pawa.

¹⁰ Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro tsika ipinkathari-wintantzi owantaniri jaikitain-chari iwajoniki. Antaroiti otsitini-kitanaki. Antaro yasinonkaa-yitaka atziri-payi anta, yatsikawaitakiro inini ikimaatsi-waitaka.

¹¹ Ari ithainka-tasorintsi-waitanaki, ikisima-waitanakiri Inkiti-satzi Pawa, tima oshiki ikimaatsi-waitaka, oshiki ipathaa-waitaki. Iro kantacha ti iwashaanta-tzimaityaaro iyaari-pironka.

¹² Ikanta pasini Maninkari, isakotakiro Antaraa-niki nijaa jaikitain-chari iwajoniki. Omapokasitanaka opiryaatanaki. Kantatsi imontyaa-yitapaaki pinkathari-yitatsiri tsika isitowa-kirotzi ooryaatsiri, iwayirityaa.

¹³ Ipoñaa isitowanaki piyari ipaantiki kyaatsi. Isitowanaki aajatzi piyari ipaantiki owantaniri,

ari okimitakari ipaantiki thayinkari kamantan-tzinkari, isitowanaki piyari. Ikaratzi piyari sitowayita-paintsiri, iriiwaitaki mashiro, ¹⁴ kantatsi yantayitiro kaari iñiita-piintzi. Ithonka ijatasi-yitakiri ikaratzi pinkathari-yitatsiri kipatsiki. Iñaanta-kaayitakari iwayirita-kaiyaari, impiya-paititaki-rika Pawa Sintsi-pirori. ¹⁵ (Pamini, nonkimita-pajyaari kosintzi aririka nompiyakiri. Kimosiri inkantyyaa aamawinta-jyaanani, kimitakariri owirori okaakiini iithaari inkini inkithaata-nakyaaro, airo isiyantanaka isapoka-mirikiti, iwaañai-tairira.) ¹⁶ Ipoñaayokaiti piyari, yapatoyitakiri pinkathariiti Owayirii-toniki. Iñaani Heber-iiti, ikantai-tziro “Armagedón.”

¹⁷ Ikanta owiraanta-paakarori Maninkari, isakotakiro tampyainkaki jaikitain-chari iwajoniki. Ikimaitatzii kaimanain-tsiri tatorintsi-pankoki, osaikira saika-mintotsi, ikantaitzi: “¡Ari othonka-paaka!” ¹⁸ Ari iñiitakiro omorikanaki ookatha-rontsi, antaro okaminitaki, ikimaitakiro aajatzi antaro onikanaka kipatsi. Ti iñiita-piintiro kimitakarori iroka onikaro, irojatzi pairani owakira itzimayitan-tanakari atziri-payi kipatsiki. ¹⁹ Okanta antaroiti nampitsi Kompijaari, mawakota okantanaka otankanaki. Ari apirotakari aajatzi oporokanaki nampitsiiti tzimayita-tsiri kipatsiki. Iro kantacha ti imaisanta-tzimaityaari Pawa Kompijaari-satzi, imapiro-waitakiri iwasankitaan-takari iyatsimanka. ²⁰ Ari apirotakari maaroni othampisi, ti iñiitairo. Ari okimitakari aajatzi

otzisi-payi. ²¹ Tima paryaapaaki tinayita-tsiri jiriniki, anawyaa-yitapaakiri atziri-payi. Iro kantacha aikiro ijatakaa-nakitziro ithainka-tasorintsi-waitanaki, ikisima-waita-nakiri Pawa, tima imapirotakiro ikowiinka-pirotakakiro Pawa. *

17

Iwasankitaitiro kimitakarori antaro mayim-piro

¹ Ipoñaa ipoka-sita-paakina aparoni Maninkari karatatsiri ⁷ airika-yitakirori iwajoni, ikantapaakina: “Pimpoki, piñiuro tsika inkantaitiri iwasankitaitiri atziri-payi, tima ikimiyitakaro aparoni mayimpiro saikathapyaatan-takarori oponkityaa-yita nijaa.” ² Iroka osiyakarori mayimpiro, kimiwaitaka iroomi imayimpi-yitakimi ikaratzi pinkathari-wintan-tatsiri nampitsiitiki. Okimiwaitakaro aajatzi, apirota-kirimi osinkiyita-kirimi kipatsisatziiti. ³ Ipoñaa jatasirin-katanakina otzisi-masiki. Ari noñaakiro aparoni kooya okyaa-kotakari kityonkari owantaniri, okaratzi ⁷ iito, ¹⁰ ichii. Tzimatsi wairontsi-payi sankinatain-chari iwathaki, ithainka-tasorintsi-waitaitzi. ⁴ Okithaatari iroka kooya, okityonka-masitatzii, ipoñaa ojonkiro-masitzi aajatzi. Kamiitha iwaniinkai-tantakaro ooro, aajatzi poriryari mapikii. Airika-nakitaki iwitsikai-tziri ooro. Kimiwaitaka ari ojaikita-kyaami oyaaripironka, aajatzi omayimpinka. ⁵ Tzimatsi

* **16:21** tinayita-tsiri = aparoni talento, 40 kilo

sankinatain-chari otamakoki, kaari ikimatha-witaita pairani, okantzi: “Antaro Kompijaari, Antaroiti Mayimpro, Kisaniinta-pirotaaro Kipatsiki.”⁶ Namina-pirota-nakiro iroka kooya, osinkita-tyaaro iriraani yasiyitaari Pawa ikaratzi iwamaitakiri, iriraani aajatzi ikaratzi iwamaitakiri ikinkithata-kotairi Jesús. Ikanta noñaakiro iroka, oshiki nokiryaa-winta-nakiro.
*

⁷ Ipoña ikantana Maninkari: “¿Paitama pokiryaa-wintan-tarori iroka? Aritaki nonkantakimi opaita siyaka-winta-chari, tira iyotako-witai-tyaaro pairani iroka kooya, aajatzi yoka owantaniri okyaa-kotakari, oshikita-tsiri iito, aajatzi ichii.”⁸ Itzimitaka pairani isiyaka-wintai-tziri owantaniri, ti iñiitiri iroñaaka, iro kantacha irootaintsi isitowi impoña-kyaaro omoro-naki inthopointa-pirota-tsiri, aritaki iwamaitajiri. Iriima kipatsi-satziiti, kaari sankinata-kota-chani pairani iwitsikan-taita-karori kipatsi, oshiki yokiryaa-winthata-nakiri yoka owantaniri. Tima airo ikimathatziro opaita kanta-kota-chari: ‘Itzimitaka pairani, ti iñiitairi iroñaaka, irootaintsi impiyaki.’⁹ Omatantyaari inkimathaitiro iroka, okowa-pirotatyaa ontzimi yotanitaantsi. Karatain-tsiri 7 iitontsi okyaa-kotakari kooya, iro siyaka-wintacha 7 otzisi.¹⁰ Tzimaki pairani ikaratzi 7 pinkathari-wintakirori anta. Aritaki yiitsinampaitaki ikaratzi 5 pinkathari. Tzimatsi aparoni pinkatha-ritatsiri iroñaaka. Iriima pasini, iriitaki pinkatha-ritatsini apaata, tikira-mintha intzimi. Yoka

* 17:6 yasiyitaari Pawa = kitisiriri

owiraantyaaroni kapichiini impinkathariwita-paintyaa, airo osamani-pirotzi. ¹¹ Yoka owantaniri tzimita-chari pairani, kaari iñiitzi iroñaaka, pasini inatzi, iriitaki karatapain-tsini 8. Iro kantacha ari isiyawita-paakyaari pasini karatain-tsiri 7 pinkathariiti. Ari yapiro-tzimaitai-takyaari. ¹² Irooma karatain-tsiri 10 chiitsi, osiyakaa-wintari pinkathariiti, karatatsiri 10. Tikiraata impinkathari-wintantayiti irirori. Tim ariirika impinkathari-wintantanaki owantaniri, iriityitaki intsipa-yityaari impinkathari-wintanti. Airo osamani-pirotzimaita, apatziro isirinka-paintyaa kapichiini ooryaatsiri. ¹³ Yokaiti pinkathariiti yaapatyaa-kota-wakai-yaaro yantiri. Ñaapinkatha inkantiri owantaniri, airo ipiyatha-waitari. ¹⁴ Oshiki iwayiri-winthatyaari Ipiraitari. Iro kantacha Yoka ipiraitari, iriitaki oitsinampaan-tatsini. Tim ariirika ompirayitari ompirayitan-tachari. Iriitaki pinkathari-wintziri pinkathari-wintantatsiri. Intsipa-yitajyaari irirori ikaratzi ikaimasiri-yitairi, ikaratzi iyosiitai-takiri, ikaratzi iriipiro-winta-kiriri.” †

¹⁵ Ipoña ikantakina aajatzi Maninkari: “Iroka oponkityaa-yitari nijaa osaika-thapyaatan-takari kooya, iriira siyakaa-winta-chari atziri-payi nampiyitarori tsika-rika-payi, piyoyitain-chari tsika-rika-payi, ikaratzi ipinkathari-wintai-tziri tsika-rika-payi, kimathata-wakaarori iñaani tsika-rika-payi. ¹⁶ Yokaiti atziri-payi saikantarori 10 nampitsi, osiyakaa-wintakari 10 chiitsi,

† 17:14 ipiraitari = oisha = cordero

ari inkisaniinta-nakiri saikantarori nampitsi osiyakaa-wintakari kooya. Ari inkimitaa-kirori aajatzi owantaniri oshiki inkisaniinta-nakiro. Onkimiwaityaaromi isapoka-tyiromi kooya, iwawatha-waita-kyaaromi, intaawaita-kiromi. Tima yapirotakiro nampitsi osiyakaa-wintakari kooya. ¹⁷ Iriitaki Pawa kantakaarori aapatyaa-wakaan-takarori antayitziro iroka-payi. Irijatzi kantakaarori ikimisantan-takariri owantaniri. Irootaki yantaitiri, irojatzi omonkaratan-takyaari ikantakiri Pawa. ¹⁸ Ari okantakari, tima iroka kooya irootaki siyakaa-wintacha antaro nampitsi. Tima inkarati saikantarori iroka nampitsi, ipinkathari-winta-witakari nampiyitarori pasiniki nampitsiiti.”

18

Yapatha-kiro-ryiitakiro Kompijaari

¹ Okanta okarata-paaki iroka-payi, noñaatzii ishaawiinka-paaki pasini Maninkari. Otzimi-motziri irirori oshiki isintsinka, oshiki iwani-inkaro. Yoorinta-paakiro kipatsi. ² Ikaimapaaki, ikantzi:

Yapatha-kiro-ryiita-kirora antaro nampitsi Kompijaari.

Apatziro inampitaaro anta nasiyita-chari piyari-payi,

isaikayitaji anta maaroni kamaari-yitatsiri.

Ari inampitaarori aajatzi nasiyita-chari tsimiri ipinkai-tziri owapiintariri kaminkari.

³ Tima atziri-payi ikaratzi saikawita-chari nampitsiki osiyakaa-wintakari kooya, ashaaranta-piro-yiwitaka,

Iyompari-waita-piinta-witakari atziri-payi
saikayita-tsiri pasiniki nampitsi.

Ikaima-siri-yitakiri atziri-payi isiya-kota-jyaari
tsika ikantayi-witaka iriroriiti apatziro
ininta-piro-yitziro awaararonsi, aajatzi
iniwita-siwai-winthatari.

Irootaki kaari iñaantaro inkinatyaari Pawa,
ikimita-kotakaro kooya mayimpiro.

Osiyawaitakaro isinkita-tyiiaaromi
awaararonsi, irootaki yantayitan-takarori
kimitakarori mayimpitaantsi.

⁴ Ipoña nokimaki yapiita-nakiro iñaawaitzi
inkiti-satzi, ikantzi:

Ashininkaití, airo pintsipatari saikantarori
nampitsi osiyakaa-wintakari kooya,

Airo pitsipataari pinkaaripiro-siri-waiti,

Pitsipatari = kari iwasankitaitairi.

⁵ Tima inkinkithasiritiro Pawa iyaari-pironka,
kimiwaitaka owajinoka-kyaami iyaari-pironka
inkitiki, ari opiyotakari.

⁶ Pinkisa-kowinta-jyaari, papii-piitiri piwasanki-
tairi.

Tima iroka kaari-pirori siyakaa-winta-chari
omirita-kaakariri kooya sinkitan-tatsiri,

Poipyiiniro iroori, tontaaki pinkantakiro.

⁷ Ampinaasi-waitaka okanta-piintzi iroori:
'Naaka pinkatharo, airo iñitana
nasionkaa-waityaa nonkimita-kotyaaro
kinankaro.'

Tima oshiki okimosiriwinta-piro-waitakaro
owaniinkatani, aakowintakaro omayimpi-
pirowaitaki.

Irootakira oñaantyaarori iroñaaka onkimaatsi-
piro-waitajyaa.

⁸ Irootaki omapokan-tajyaari iwasankitaajiro
aparoni kitaitiri,

Aritaki omantsiyataki, onkimaatsi-waitajyaa, ay-
imatajiro otashi,

impoña intayii-tajiro.

Iriitaki mataironi Awinkathariti Pawa iwasanki-
taajiro.

Tima ontzimi-motziri irirori isintsinka.

⁹ Aririka iñiitakiro oyachaarinka ontaajyaa
nampitsi osiyakaa-wintakari kooya, oshiki
iwasirita-kotai-tyaaro, yiraako-waityaaro
pinkathariiti, tima iriitaki tsipata-kariri ikaratzi
saikanta-karori yantayitziro osiyayitarori
mayimpitaantsi. ¹⁰ Intaina inkatziya-yitaki
yokaiti intharowan-tajyaaro iwasankitai-takiri,
inkanta-jiiti:

¡Ikanta-machiitziro nampitarori Kompijaariki!

Iroopiro-waiwitaka nampitsi.

¿Okatzimatakama iwasankitai-takimi? Tikira
isirinka-pirotaa-jaiti ooryaatsiri.

¹¹ Ari inkimita-kyaari ikaratzi iyomparita-
piintakari, oshiki iwasirita-kotyaari, yiraako-
waityaari, tima tikatsi iyomparitajyaa. ¹² Tima
iyompariwita-piintakari yooroti, iiriikiti,
poriryaari imapini kisori kitamaarotaa-nikiri
pinapirota-chari, nasiwai-yitachari kithaarintsi,
kitamaaro-masiri, jonkiro-masiri, kityonka-
masi-pirori, karini-masiri. Tzimayi-witacha
osiyarori santari. Tzimayi-witacha iwitsikani
ipothoyitakiri kamiithaini, chiitsi, incha-
kota pinayita-chari, asiroyita-tsiri, mapipayi.

* 13 Tzimayi-witacha mitaki, tzimayi-witacha nasiwaita-chari kasankari, tzimayi-witacha iraitsiri, tzimayi-witacha owaaki inchato kimitariri yiinkantsi, tzimayi-witacha opani iwaitari, tzimayi-witacha ipira-payi, ikyaakoitari, isiyako-minto, tzimayi-witacha aajatzi inspiratani-payi. † 14 Inkanta-jiitzi:

Ari othonka-paakari chochoki-payi piniwita-piintakari.

Ti ontzima-yitaji awaararo pininta-piintakiri, ari okarata-paaki owaniinkata.

15 Intaina yaminako-yitairo iyomparita-piintari, tharowa inkantyyaa airo itsipatai-tantari iwasankitai-takiri. Antaroiti yiraa-kotyaaro iwasirita-kota-nakyaaro. 16 Inkanta-jiitzi:

¡Ikanta-machiitzi nampitarori anta! Iroopiro-waiwitaka nampitsi.

Tzimayi-witacha oshiki iroopirori kitamaaro-masiri imanthaki, jonkiro-masita-tsiri, aajatzi kityonka-piro-masita-tsiri.

Tzimayi-witacha oshiki yooroti, kisokiri kitamaarotaa-nikiri pinapirota-chari.

17 Apatziro isirinka-niintanaka kapichiini ooryaatsiri, ari yapirotai-takiro antaro owaararo.

Ari ikimitakari saikayitain-tsiri yamaatako-mintoki, intaina ikatziya-yitaka yamina-kotziri tsika ikanta yapirotai-takiri. Ari ipiyojiitaka ikaratzi antakoyitzirori yamaatako-minto, itsipayitakari ikaratzi otitantarori. 18 Ikanta

* 18:12 kisokiri kitamaarotaa-nikiri pinapirota-chari = perla

† 18:13 ipira-payi = ganado, oisha; ikyaakoitari = caballo

iñaakiro oyachaarinka nampitsi otaaka, oshiki yiraa-kotakaro, ikantayitzi:

Tikatsi pasini nampitsi kimitai-yaaroni iroka iroopirowita.

¹⁹ Antaroiti iwasiri-waitaka, ikantajiitaki:

Ikanta-machiitziri ikaratzi nampita-karori anta.

Tima ashaaranta-yiwitakai arokaiti ajaikita-piintakiro owaararonsi amaatako-mintoki.

Tima apatziro isirinka-painta kapichiini ooryaat-siri, ari yapirotai-takirori.

²⁰ Irooma awirokaiti inkiti-satzi, kitisiriri, Tyaantaariiti, Kamantan-tzinkariiti,

Ontzimatyii pinkimo-siriyiti, tima ikamantayitzi-takai Pawa iro iwasankitaan-takariri saikantarori antaro nampitsi, ikisakowinta-yitaa-tyaami awirokaiti.

²¹ Ikanta aponi Maninkari tzimatsiri isintsinka, yaaki antaro mapi tononka-mintotsi, yapishoonkakiro inkaariki, ikantzi:

Nokimitaakiro napishoonkakiro antaro mapi, Ari nonkimitairori aajatzi antaro nampitsi Kom-pijaari.

Ari ompyiyiiaari, airo iñiitairo.

²² Airo ikimaitairo owanthaani, onkamininkati owiyompi-minto, osonkari aajatzi otyoori.

Airo iñiitairo okaratzi owitsika-yitziro tsika-rika opaiyitari.

Airo ikimaitairo ompoimati otononka-minto.

²³ Airo iñiitairi imorikaji ootaminto.

Airo iñiitairo aawakaiyaa.

Ari okarata-paaki maaroni iroka, tima oshiki oitzinampa-siri-yitakiri pasini-satzi

atziri-payi, kimiwaitaka onkisa-minthata-tyiirimi.

Tima antaroiti isintsi-yiwitaka ikaratzi iyompariwita-piintakari.

²⁴ Irootaki owatsinaa-waita-kiriri pasini-satziiti, okapathai-nkata-kaawaitakiri Kamantan-tzinkariiti. Ari okantakiriri maaroni kitisiririiti.

19

Ikimosiriwintaita inkitiki

¹ Okanta okarata-paaki iroka, nokimatzi kaminin-kata-naintsiri ikaimajiiitzi oshiki inkitsatzi, ikantzi:

¡Ñaamisa! Iriitaki Pawa owawisaa-koyitairi. Otzimi-motziri iwaniinkaro, aajatzi isintsinka.

² Okaratzi inintziri yantiri irirori, tampatzika okantayitaka.

Iriipirori inatzi.

Tima iwasankitaakiro mayimpiro owaaripiro-yitakiriri kipatsi-satziiti.

Ikisako-wintaari ikaratzi iwamaitakiri impiratani.

³ Irojatzi yapii-yapii-jiitziri, ikantzi:

¡Ñaamisa! Onkatziyain-kataiti oyachaarinka. Asi owatyiiro.

⁴ Ikanta ²⁴ antari-kona-payi, itsipatakari inkiti-wiri-payi, ityiirowa-jiitanaka, tima impinkathata-nakitziiri Pawa isaikaki irirori iwinkathari-mintoki, ikantajiiitzi:

¡Omapirowí! ¡Ñaamisa!

⁵ Tzimatsi ñaawaita-naintsiri saika-minto-tsiki, ikantaitzi:

Maaroni impira-yitaari Pawa, piwisiryawinta-jyaari.

Piñaapinkathatairi maaroni, yitanakyaaro yanini-payi aajatzi antari-payi, maaroni.

⁶ Ipoña nokimaki kamiinkata-paintsiri, iriwaitaki yapatojiita atziri-payi, iroowaitaki oparyainkatzi nijaa, iroowaitaki ookatha-rontsi. Ikan-taitzi:

¡Ñaamisa! Aritaki pinkathari-wintantai Pawa, iriitaki Awinkathari-titajyaari Sintsipirori.

⁷ Thami ankimo-siri-wintiri,

Thami antharowinta-jyaari,

Tima irootzi-mataki yoimosirinkiri yaawakaiyaa Ipiraitari.

Aritaki owitsikaka iinantyaari.

⁸ Isinitai-takiro onkitamaaroti oithaari, ti onkipatsi-waiti, poriryaa okantaka.

Siyakaa-winta-chari kitamaarori oithaari, irootaki kamiithari yanta-piintziri kimisantzin-kariiti kitisiriri.

Yakyootaitiri yaawakaiyaa kimitakariri ipiraitari

⁹ Ipoña ikantapaakina inkiti-satzi: “Pisankinatio iroka: Oshiki inkimo-siritaji ikaratzi ikaimai-takiri yakyootairi yaawakaiyaa Ipiraitari.” Ipoña ikantakina aajatzi:

“Iroka, irootaki iñaani-piro Pawa.” ¹⁰ Ari notyiirowanaka nopinkathata-nakiri Maninkari, ikantana: “¡Airo pipinkathatana naaka! Ari akarajiitzi impiratai Pawa, ari nosiyami

awiroka, ari nosiyakari ikaratzi oisokiro-yitakarori ikinkithata-paintziri Jesús. Iriitaki pimpinkathati Pawa. Tima okaratzi ikinkithata-paintziri Jesús, irootaki oyosirita-kaayita-kiriri Kamantan-tzinkariiti.”

Kitamaarori ikyaakoitari

¹¹ Ipoñaa noñaaki asitaryaanaka inkiti. Tzimatsi anta aparoni kitamaarori ikyaa-kotari. Iriima kyaakota-kariri, iriitaki ipaitai-tziri “Oisokirotaniri,” ipaitai-tziri aajatzi “Iriipirori.” Aririka iwasankitaanti, tampatzika okanta. Ari okimitari aajatzi aririka iwayiritanti. *

¹² Osiyawaitakari paamari irooki. Amathai-tziitaka. Isankinatakaro wairontsi kaari iyotakoitzi, apatziro iyotziro irirori. ¹³ Iriitaki kithaata-karori kithaarintsi othakakiri iraantsi. Ipaitai-tziri aajatzi “Iñaani Pawa.” ¹⁴ Tzimatsi oshiki iwayiriti inkitiki. Kitamaaro-thaitaki okantaka iithaari, ti onkipatsi-waiti. Iriitaki oyaatakiriri kyaakoyita-kariri kitamaarori ikyaakoitari. ¹⁵ Ari ositowa-nakiri ipaantiki osiyakarori othoyimpiyaa-nikitzi sataa-mintotsi, irootaki imposan-tajyaariri iisaniintani. Iriitaki ompiratan-tajyaarini irasiro-kotziti. Irijatzi kawirinkironi chochoki osiyakarori iraitsiri ipaitai-tziri “Imasirinka Pawa Sintsi-pirori.” ¹⁶ Iriitaki sankinata-karori iroka wairontsi iithaariki, aajatzi iporiki. Iroka wairontsi: “Pinkathari-wintziriri pinkathariiti. Ompiratariri ompiratan-taniriiti.”

* **19:11** ikyaa-koitari = caballo, mora

17 Ipoñaa noñaaki pasini Maninkari ikatziyan-takari ooryaatsiri, ikaimapaakiri maaroni tsimiriiti arayita-tsiri, ikantziri: “Pimpoki papatotajityani, pakyootairi awirokaiti Pawa yoimosirinka. 18 Tima piwayita-jyaari atziri-watha: iwatha pinkathariiti, iwatha ijiwari owayiriiti, iwatha iriipiroriiti, iwatha ikyaakoitari aajatzi kyaakota-piintariri. Ti apatziro piwajyaari yokapayi, piwayita-jyaari aajatzi iwatha maaroni: ompirataari, ompirataniri, antari-konaiti, yanini-payi, maaroni.” 19 Ipoñaa noñaakiri kowiinkari owantaniri, noñaakiri aajatzi pinkathari kipatsi-satzi itsipayitakari iwayiriti. Ari ipiyojiitaka inintzi iwayiritiri kyaakota-kariri kitamaarori ikyaakoitani itsipayitakari aajatzi iwayiriti. 20 Tzimatsi ipaita airikawa-kiriri owantaniri. Ari ikimitai-takiri thayinkari kamantan-tzinkari itsipata-piintakari itasonka-wintantzi. Irootaki yamatawitan-takariri ikaratzi kintako-yitakarori iwairo owantaniri, aajatzi ikaratzi pinkathata-kirori isiyakaaro. Yoka owantaniri aajatzi thayinkari kamantan-tzinkari, yookaitakiri opaama-porinthataki paamari, okitiri-moitotaki sitziwaro okachaarinka. 21 Iwamaitakiri maaroni kimisanta-nakiriri, ithatzinki-tantakari sitowapain-tsiri ipaantiki kyaakota-kariri kitamaarori ikyaakoitari. Kimatzii-piro-jiitaka tsimiri-payi.

20

Oshiki osarintsi onkarati 1000

¹ Ipoñaa noñaaki yayiita-paaki pasini Maninkari. Yairikakiro yasitaryana-tyaarori omorona inthopointa-pirota-tsiri. Yairikaki aajatzi antaroiti asirotha. ² Yaakiri kyaatsi, maranki tzimitain-chari pairani. Iriitaki Kamaari, Mishatantaniri. Yoosotakiri onkarati 1000 osarintsi isaiki. ³ Ari itziriyaa-kiriri omoroki inthopointa-pirota-tsiri. Ishipita-kotakiri, yowitsiñika-kotakiri airo yamatawitan-taari atziri-payi, irojatzi omonkaratan-takyaari onkarati 1000 osarintsi. Aririka onkarata-paaki iroka, ari yoosoryaa-kota-paintiri kapichiini.

⁴ Ipoñaa noñaaki oshiki saika-mintotsi tsika isaikayitaji inkarati pinkathari-wintan-tatsini. Ari noñaakiro isiri-payi ikaratzi ithatzinkaitakiri ikimisantairo iñaani Pawa, ikinkithata-paintziri pairani Jesús. Tima yokaiti, ti impinkathatiri irirori owantaniri, ti impinkathatiro isiyakaaro aajatzi. Ti inkintako-tamakotyaaaro iwairo owantaniri, aajatzi irakoki. Iriiyitaki añaayitaa-tsiri, ipinkathari-wintan-tayitai irirori itsipataari Saipatzii-totaari, okaratzi 1000 osarintsi. ⁵ Iriima pasini ikaratzi kamayitain-tsiri, ti yañaayitaji irirori, irojatzi omonkaratan-tapaakari 1000 osarintsi. Irootaki ipaitatziri “Itarori Añaantsi.” ⁶ Kimosiri inkantajyaa apaata inkarati piriintaa-chani ipaitaitakiri “Itarori Añaantsi.” Tima kitisiriri inayitaji. Airo yapiitajiro inkamayitaji. Irasi iwiro yañaayitaji, iriitaki kimitajyaarini Impirasorintsitaari yantawaitainiri Pawa, yantawaitainiri aajatzi Saipatzii-totaari. Ari itsipataari ipinkathari-wintantai okaratzi 1000 osarintsi.

⁷ Aririka omonkaratakyaa 1000 osarintsi, aritaki imisitowaita-paintiri Kamaari yasitakoi-takiri. * ⁸ Aririka isitowapaji, yitapajyaaro yamatawita-pajiri maaroni atziri tsika-rika inampiyitaro. Iroka nampitsi-payi ipaitai-takiro “Gog,” pasini “Magog.” Yapatotajiri maaroni anta inintzi iwayirita-kaiyaari. Intzima-piroti oshiki atziri, iroowaitaki oshikitzi impaniki nijaa-thapyaaki. ⁹ Ijajiitaki tsika owintini-pathatzi, intapotakiri kitisiririiti tsika ipiyojiitaka iriroriiti. Ari okaratzi intapotakiro aajatzi ipaitai-tziri “Otako-pirotaaro Nampitsi.” Ari omapoka-sitajyaa omparyaa-paaki paamari, yapirotakiri maaroni. ¹⁰ Iriima Kamaari amatawitan-taniri, yookaitakiri opaama-porinthataki paamari, kitiryiinka okantaka ositzinka okachaarinka. Ari yookitai-takariri kowiinkari owantaniri, itsipatai-takiri thayinkari kamantaniri. Irasi iwiro inkimaatsi-waitajyaa anta.

Yaminakoi-tantaji kitamaaroriki saika-mintotsi

¹¹ Ipoñaa noñaaki antaroiti kitamaarori saika-mintotsi. Tzimatsi saikanta-karori, iriitaki apirota-jirori inkiti aajatzi kipatsi. ¹² Ari ikatziyajiitaka kamayitain-tsiri anta kitamaaroriki saika-mintotsi, itsipayitaari antari-payi aajatzi yanini-payi, maaroni. Ari yampinai-ryaanakiro sankinarintsi, yampinai-ryaanakiro aajatzi pasini tsika isankinata-kotaka añaayitaa-tsini. Ari yaminakoi-tairo tsika isankinata-koitziri

* **20:7** Kamaari = Mishatantaniri

atziri-payi okaratzi yantayitakiri. ¹³ Ari ikimitzitakari ikaratzi piinkayitain-tsiri nijaaki, ipiyotaka iriroriiti. Ikaratzi kamayitain-tsiri, ari isaikita-jiitaka aajatzi anta osiyawaitakaro atziri onatyimi “Kaamanitaantsi,” apakaajirimi ompirawai-witakari. Ari ikaratzi yaminakoi-tairi iriroriiti okaratzi yantayitakiri. ¹⁴ Ipoñaa yookaita-kirori “Kaamanitaantsi” opaama-porinthataki paamari ontaajyaa. Iroka paamari paama-porinthatain-tsiri, iro ipaitai-takiri “Apitita-tsiri Kaamanitaantsi.” ¹⁵ Ari ithonka yookaitakiri opaama-porinthatakira paamari ikaratzi kaari sankinata-kota-chani yañaayitaji.

21

Owakirari inkiti aajatzi owakirari kipatsi

¹ Ipoñaa noñaaki owakirari inkiti, aajatzi owakirari kipatsi. Tima apirotaka paisatori inkiti, aajatzi paisatori kipatsi. Ti iñiitairo inkaari. ² Ipoñaa noñaaki okinapaaki inkitiki nampitsi tasorin-tsita-tsiri, ipaitaitziro “Owakirari Aapatyaawini.” Iriitaki Pawa owayiita-kaanta-kirori. Owaniinka okantaka, iroowaitaki kooya owaniinkata-sitari oimintyaari. ³ Ari iñaawaitai-tanaki sintsiini saika-minto-tsiki, ikantaitzi:
 ¡Pamini! Osaiki-motajiri kipatsi-satziiti tasorintsi-thaanti tsika inampitaro Pawa. Tima intsipataari Pawa tsika isaikayitzi yasiytaari.
⁴ Tima iriitaki Pawa shipirotairini, yoimosirinkayitajyaari.
 Airo ikaamani-yitaji,

tikatsi katsiwaitaa-tsini, tikatsi irajachani,
tikatsi kimaatsi-waitaa-chani.
Tima ari okarata-paaki iroka-payi.

⁵ Ipoñaa iñaawaitanaki saikain-tsiri iwinkathari-mintoki, ikantzi: “Nowakirata-kaajiro maaroni.” Ikantanaki aajatzi: “Pisankinatio iroka, tima iroopirori ñaantsi onatzi, ari onkanta-jita-tyiiaani.” ⁶ Ari ikantana: “¡Ari owiraapaaka! Naaka osiyarori itarori sankinaritsi, aajatzi owiraantarori. Naakataki itakaan-tanakarori. Naakataki thonkaironi. Tzimatsi-rika miritatsiri, ari nomirita-kaajyaari nijaa owañaan-tatsiri. Impasii-tajyaari, ti ompinatyaa. ⁷ Irootaki nosinita-kiniriri oitsinampaanta-niriiti. Tima naaka Pawa impinkatha-yitai. Nonkimita-kaantajiri irirori notomiiti. ⁸ Iro kantacha airora notomitaari tharowan-taniri, kisosiriri, kisaniantaniri, owantaniri, mayimpiri, matsi, pinkathata-kiriri siyakaaronsi, thayinkariiti. Iriiyitaki taayitaa-chani opaama-pirothaataki, kitiryai-nkatain-tsiri oyachaarinka. Irootaki apitita-tsini inkamayitaji.”

Owakirari Aapatyaawini

⁹ Okanta okarata-paaki iroka-payi, ipokasita-paakina aparoni Maninkari owasankitaan-taniri airika-kirori iwajoni. Ikantapaakina: “Pimpoki noñaakaimiro osiyakaa-wintari kooyaka iinantaari Ipiraitari.” ¹⁰ Yaasirin-katanakina tonkaariki otzisiki. Iñaakakinaro antaroiti nampitsi tasorin-tsita-tsiri ipaitaitziri Aapatyaawini, irootaki iwayiitajiri Pawa opoñaajaro inkitiki. ¹¹ Anta nampitsiki, ari

iñiitairori iwaniinkaro Pawa, siparyaa-waitaki, iroowaitaki okanta mapiki poriryaata-tsiri, pinapirota-chari. * ¹² Antaroiti okantaka otantonampiro. Okaratzi 12 tsika ikyaa-piintaitzi. Tzimatsi ikaratzi 12 Maninkari aamaako-wintayitarori tsika ikyaa-piintaitzi. Ari isankinaitakiro iwairo itomi-payi Israel. ¹³ Okaratzi mawa anta ikyaa-piintaitzi montita-kariri isitowapintzi ooryaatsiri. Aajatzi tsika ikyaa-pintzi ooryaatsiri okaratzi mawa. Katonko okaratzi mawa. Kiriinka okaratzi mawa. ¹⁴ Tzimatsi okaratzi 12 antaroiti mapi otzitakirori otantonampi. Ari osankina-yitakari 12 iwairo-payi Intyaantaariiti Ipiraitari.

¹⁵ Yoka ñaanata-kinari, yairikaki imonkaraminto-sithaki iwitsikai-tziri ooro, irootaki imonkaratan-tyaarori otantonampi, aajatzi tsika ikyaa-piintaitzi. ¹⁶ Ari omonkarata-wakaa osanthatzi onampi-naki iroka nampitsi, ti anaawakaiyaa. Ikanta yitanakaro Maninkari imonkaratziro tsika owiraa osanthatzi onampina, ojinokitzi aajatzi otontatzi, okaratzi 12000 siyasiyawai-mintotsi omonkarataka. † ¹⁷ Ipoñaa imonkaratakiro aajatzi otantonampi, okaratzi otontatzi 144 ikonaki. Iro imonkaratan-takari Maninkari kimitarori ikonaki atziri imonkaratanta-piintari irirori. ¹⁸ Iroka otantonampi, osiyawaitakaro mapi poriryaataki okantaka. Iyosiita ooro iwitsikaitanta-karori nampitsi, poriryaataki okantaka. ‡ ¹⁹ Iroka otzinkamitakari otantonampi, iro

* **21:11** poriryaata-tsiri = jaspe † **21:16** 12000 siyasiyawai-mintotsi = 2200 kilómetro. ‡ **21:18** poriryaataki = vidrio

yaitaki pinapiro-yitachari mapiki nasiyita-chari oporiryaata-kiyitzi: nashonkaaniri, natsiryaari, kityaa-nikiri, § 20 kitiriri, kityonkari, kitiryainkari, anasiriki, potsitari aajatzi kitamaaroiniki. ²¹ Okaratakira 12 ikyaa-piintaitzi, iro yaitaki antaro-pirori mapi, kisokiri kitamaarokiri pinapirota-chari, imokayitakiro iwitsikan-takarori. Maaroni owaankiiri-tsiti nampitsi, iyosiita ooro iwitsikai-tanta-karori, poriryaataki okantaka. *

²² Ti ontzimapaji anta tesorintsi-panko. Tima iriitaki inampitantai-taari Awinkathariti Pawa Sintsi-pirori itsipataari Ipiraitari. Iriitaki impoyiita-jyaaroni tesorintsi-panko anta. ²³ Ti inintai-tapajiri ooryaatsiri, aajatzi kasiri. Tima iwaniinkaro Pawa kitainkata-kaaironi. Iriitaki Ipiraitari kimitajyaaroni ootamintotsi. ²⁴ Iriitaki kitainkata-kotaironi yaniiyitajira atziri-payi anta. Pinkathariiti tzimayi-witachari iwaniinkaro kipatsiki, kamiithaini isaikayitaji anta impinkathatairi Pawa. ²⁵ Airo otsitinitapaji, asi owairo onkitaititapaji. Airo asita-nitaja nampitsi anta. ²⁶ Ikaratzi tzimayi-witachari iwaniinkaro kipatsiki ipinkatha-witaitari, kamiitha isaikayitaji anta impinkathatairi Pawa. ²⁷ Airo itzimaji anta kaaripirota-paatsini, airo iñiitairi antayita-jironi ipinkai-tziri, airo itzimapaji aajatzi thaiyapaa-chani. Intaini

§ 21:19 pinapiro-yitachari mapiki nasiyita-chari oporiryaata-kiyitzi = jaspe, zafiro, ágata, esmeralda, ónice, cornalina, crisólito, berilo, topacio, crisopraso, jacinto, amatista. * 21:21 kisokiri kitamaarokiri pinapirota-chari = perla

inampiyita-jyaaro ikaratzi isankinata-kotakiri
Ipiraitari yañaayitaji anta.

22

¹ Ipoña a iñaakakinaro nijaa añaanita-kaanta-
tsiri. Kitijaa-niki okantaka. Iro sitowaata-tsiri
isaika-mintoki Pawa itsipatakari Ipiraitari,
* ² irootaki siyaatain-chari niyaankiniki
owaankiirin-tsiki. Omontitha-mashaataka
oshooka-thapyaatan-takaro chochoki añaanita-
kaanta-tsiri. Okanta-tya maaroni kasiri
okithotapaji osarintsiki. Otikatsita-kaantapaji
osi. ³ Airo otzimapaji mishataantsi anta. Ari
osaikapajiri iwinkathari-minto Pawa, aajatzi
irasi Ipiraitari. Irasi iwiro impiratani-payi
impinkathatairi anta. ⁴ Aritaki iñaaporotai-
tajiri Pawa. Inkintako-tamakota-jyaaro atziri-
payi iwairo Pawa. ⁵ Airo otsitinitapaji anta. Airo
itzimapaji ooryaatsiri. Tima iriitaki kitainkataa-
tsini Pawa, Awinkathari-titaari. Irasi iwiro
impinkathari-wintan-tapaji atziri-payi anta.

Irootaintsi impiyi Saipatzii-totaari

⁶ Ipoña ikantanakina Maninkari: “Iroopirora
iroka ñaantsi, kantatsi ankimisantiro.”
Tima pairani iyotakaa-yitakiri Pawa
Awinkathariti Kamantan-tzinkari-payi, ari
ikimitaakiri iroñaaka impiratani, ityaanta-kiniri
Imaninkariti iñaakayitakiri iroka-payi, irootaki
iyotanta-jyaari irootaintsira omayityaa tsika-rika
ompaiyityaari.

* 22:1 kitijaa-niki = cristal

⁷ Iroka ikantzi Jesús: “¡Pamini! Irootaintsi nompíyi. Kimosiri inkantajyaa inkarati kimisanta-kironi ikamantantai-takiri aka sankinarin-tsiki.”

⁸ Naakataki Juan osankinatzirori iroka. Naaka ñaakirori maaroni, naaka kimakirori aajatzi. Ari notyiroowa-witanaka nompinkathatiri Maninkari ñaakaki-narori maaroni iroka. ⁹ Ikantanakina irirori: “¡Airo pipinkathatana naaka! Ari akarajützi impiratai Pawa, ari nosiyami awiroka, ari nosiyakari Kamantantzinkari-payi pipaiyitziri ‘iyikiiti,’ nosiyari aajatzi inkarati kimisantaironi sankina-yitainchari aka. Iriira pimpinkathatairi Pawa.”

¹⁰ Ipoña ikantanakina aajatzi: “Okaratzi pisankinata-kotakiri awisayita-tsini apaata, airo pimana-kotziro okaratzi ikamantaitakimiri, tima irootzi-mataki iñiitiro awisatsini. ¹¹ inkaaripiro-siri-taiti itzimi-rika kaaripiro-sirita-tsiri iroñaaka. Inkamaari-piro-siri-taiti itzimi-rika kamaari-siritain-tsiri iroñaaka. Yanta-piro-taitiro kamiithari itzimi-rika antakirori iroñaaka. Intasorintsi-piro-siri-taiti itzimi-rika tasorintsi-siritain-tsiri iroñaaka.

¹² ¡Irootaintsira nompíyi! Irootaintsira nompina-yitajiri atziri-payi okaratzi yantawintakiri aparoni-payi. ¹³ Naaka osiyarori itarori sankinarintsi, Naaka osiyarori aajatzi owiraantarori. Naakataki itarori, Naakataki owiraantyaaroni. Naakataki itakaan-takarori, Naakataki thonkajironi.”

¹⁴ Kimosirira inkantajyaa inkarati kiwayitaironi iithaari, onkini isinitaitiri iroka chochoki

añaakaan-tatsiri, onkini inkyaayitaji ikyaa-piintaitzi nampitsiki. ¹⁵ Airora ikyaayitaji anta kimitako-yitariri otsitzi, matsikan-taniri, antapiintakiro karipiro-yitatsiri, owantsinkari, ikaratzi pinkathata-kiriri pawaniro, ikaratzi amita-piinta-karori ithaiya.

¹⁶ “Naaka Jesús otyaanka-kiriri Maninkari inkaman-timiro iroka-payi, piwawisayiniri awiroka ikaratzi apatowinta-piinta-kariri Pawa tsika-rika-payi. Naaka charinitariri pinkatharini David, ikasiya-kaitani. Naakataki ipaitaitzi ‘Impokiro Parya.’ ”

¹⁷ Ikantzi Tasorinkantsi: “Pimpokiita.” Ari okantziri aajatzi kimitakarori kooya iinantai-tyaari.

Inkarati kimayitaironi aajatzi iroka, inkantayitai: “Pimpokiita.”

Impokayiti itzimi-rika miriyita-tsiri. ¡Itzimi-rika nintanain-tsiri iiroo nijaa añaakaan-taniri, irawaiti, ti ompinatyaa!

¹⁸ Tzimatsi nonkaman-tiriri inkarati kimaironi tsika osankinata-koyitaka awisayita-tsini apaata: Tzimatsi-rika owanaa-sita-kyaaroni sankinatain-chari, aritaki imapirotajiri Pawa iwasankitaantajyaari okaratzi kinkithata-koyitain-chari aka sankinarin-tsiki.

¹⁹ Tzimatsi-rika thañaapithatan-tyaaroni okaratzi sankinatain-chari aka, ari inthañaapithata-jyaari apaata Pawa irirori airo isinitainiri chochoki añaakaan-tatsiri. Airo ikyaaji nampitsiki ikinkithatakoitakiri aka.

²⁰ Iroka ikantzi kinkithatzirori iroka-payi: “Irootaintsi nompíyi.” Ari nokantzi naaka: “Omapírowí, sintsiini pimpiyí.” ²¹ Onkamintha irasi íwatyiíro inisironka-yitaimi Awinkathariti Jesús Saipatzii-totaari. Omapírowí.

Ashéninka Perené
Ashéninka Perené: Ashéninka Perené (New
Testament+)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ashéninka Perené)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

4937822c-7fbb-5a7c-989d-ccf71fe482a2